

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

FAKTUS IVEIKTI negalima Tokiu būdu, Garso bendradarbis V-tis užsipelno širdingų padėkų, nes sudarė tikslų Vasario 16-tos dienos minėjimų statistiką, kuri kaip perkunas trenkia į Sovietų imperializmui parsišlavėlių pasakas buk "99.89 nuošimčiai iš 95.51 nuošimčių balsavusių" Lietuvių norėję lysti po Maskvos batų. Amerikos Lietuviai, dvasi ir pobūdžiu, veik niekuo nesiskiria nuo Lietuvos Lietuviu. Vasario 16-tos minėjimas buvo Amerikos Lietuvių minties pareiškimas apie Lietuvos nepriklausomybę.

STAI KĄ V-tis rado:

123-jose parapijose buvo pamaldos už Lietuvą, už kritusius Lietuvius, už Sibiran ištremtus; 324 kunigai pasakė tai dienai atitinkamus pamokslus; 69-se kolonijose įvyko tam tikri parengimai-minėjimai, kur kalbėjo 261 kalbėtojas (tarp jų 14 Amerikos miestų mayorų, 18 mūsų redaktorių, 11 daktarų ir 27 advokatai). Dviejų valstijų gubernatoriai (Maryland ir Illinois) tą dieną paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Tą patį padarė Chicagos, Lawrence, Mass., ir Linden, N. J., miestų viršininkai.

Išneštos rezoliucijos pasiekė Congressional Record. Lietuviai nupirko \$236,100 vertės karo bonų Amerikos karo pastangoms pastiprinti, o Vanagaitis ir kiti Chicagoje Vasario 16 d. baigė vaju sukleusį milijono dolerių sumą karo bonais. Už tai Amerikos valdžia leido Lietuviams pakrikštyti vieną karišką bomberį "Lituanica" vardu. Amerikos Raud. Kryžius suaukoto \$2,552.27, o Lietuvos reikalams shkelta \$4,500.

Taigi, "99.89" nuošimtininkai, parodykit kaip jūs paminėjot "Tarybų Lietuvos" įkūrimą!

"LAISVŲ VOKIEČIŲ" sąjūdžio įkūrimas Maskvoje su tiktais abejingai. Vieni mato tame Stalino ėjimą kitu negu Roosevelt ir Churchill keliu. Šie ragina Vokiečius pasiduoti besąlyginiai, Stalinas, "laisvų Vokiečių" lupom liepia jiems tik atsukti nugaras Hitleriui. Gali būti, priešingumo nėra, bet Stalinas savo taktininkams primena kad ir jis nori dalyvauti Europos klausimus sprendžiant, nors atsisakė dalyvauti Casablankos konferencijoje.

Kiti žiurovai mato ne Rusijos nutilimą nuo Amerikos ir Anglijos, bet glaudesnį susitarimą. Sako, ilgametis Sovietų ambasadorius Londone, Maiskis, pašauktas Maskvon apimti užsienio reikalų vice komissaro vietą del to kad Anglams draugingas ir juos supranta.

Lenkijos premjeras Mikolajczyk pasakęs kalbą Amerikos ir Anglijos Spaudos Draugijai, kurioje paniekino "sanitarinio kordono" valstybių juostą prieš Rusiją. Tai kitas didesnio glaudumo ženklas, nes Maskvai ši juosta nemalonė, nors gal nesipriešintų draugingai Vidurio Europos tautų federacijai.

Trečias didesnio glaudumo ženklas, sakoma, esąs redakcinis Londono Times, kur Anglijai pripažystama balsas ten kur Anglų reikalai vyrauja, o Rusijai ten kur jos reikalai svarbiausi.

Tokiame sukurioose Lietuvos laisvės klausimas labai neaiškus. Mes jau rašėm apie Prof. Niebuhr'o pranešimą iš Londono.

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

ly National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 33

CLEVELAND, OHIO RUGP-AUGUST 13, 1943

KAINA 5c.

(28-ti metai :: 28th Year)

Prezidentas Roosevelt ir Churchill vėl Susitinka

APTARS TOLESNĘ KARO TAKTIKĄ. STALINAS VĖL NEDALYVAUS

Quebec, Kanada. — Britų premjeras Churchill atvyko čia Rugp. 10, pasitarimui su Kanados vyriausybe karo reikalais, ir čia atvyksta Prez. Roosevelt aptarimui svarbių strateginių klausimų tolesniam kariavimui su ašimi.

Si yra jau šešta Roosevelt-Churchillo konferencija šio karo bėgiu.

Nors išsyk manyta laikyti slaptą, bet ji susitiki- mo vieta, tačiau išleista žinia kad jų sutikimas atsisibūs Quebec mieste. Diena dar nepaskelbta.

Iki Prez. Roosevelt nuvyks tenai, Churchill atlieka pasitarimus su Kanados valdžios ir karo vadais.

Stalinas vėl atsisakė dalyvauti šiame aukštųjų karo vadų susitikime, nors bus apkalbama ir pačios Rusijos reikalai.

Pasitarimų klausimai ir aptarimai bus nuolat pranešami Maskvai.

Amerika ir Anglija susirūpinusios dėl Stalino atsi- nešimo į karo ir taikos reikalus, dabar kada alijantai persvyra į Vokiečių nugalėjimą. Bolševikų vykdy- mas savotiškos strategijos be abejoj bus apkalbėta šiame alijantų vadų susitikime.

Iki vyks į konferenciją, Pres. Roosevelt, neseniai sugrįžęs iš trumpų atostogų Kanadoj, sušaukė savo karo tarybą apkalbėjimui Pacifiko karo, klausimų.

Maskvoje, Stalinas turėjo pasitarimą su Amerikos ir Britų ambasadoriais — sakoma tas įvyko sąryšyje su busima Prez. Roosevelt ir Churchill'o konferencija Šiaurės Amerikoje.

RUSAI VISAI APSU- PA KHARKOVĄ

Rusų armijos prisiartinio iki apie dešimtis kilometrų nuo Kharkovo, kurį Vokiečiai iki šiol laiko. Sako, raudonieji nukirto geležinkelio liniją apie 50 kilometrų į vakarus nuo to miesto, apsunkindami Vokiečiams bėgimą gelžkelio.

LONDONAS. — Žinios gautos iš Stockholmo tikrina jog Vokiečiai iškelė iš savo didžiųjų centrų keturis milijonus gyventojų, išgelbėjimui nuo mirties alijantų bombardavimais. Kiti milijonai laukia progos apleisti miestus.

no žurnalui The Nation, New Yorke, kad Anglijos politiniai rateliai linę sutikti su Rusų pažiūromis Pabaltijyje, tik aukšti dvasininkai-kunigai nori išreikalauti Lietuviams, Latviams ir Estams kultūrinės ir tikybinės autonomijos, ko, aišku, bolševikinė sistema niekad neduos.

JAPONAI NETEKO MUNDA

Pietų Pacifike, Baikoro srityje, Japonai pergvenė patį ką Amerikiečiai turėjo panešti Bataan pusiausalyje: Japonai, vienoj pusėj Amerikiečių mušami, iš kitos pusės susiduria su atvira jūra. Jiems grėsia visiškasis išnaikinimas arba patekimas nelaisvėn.

Užėmę iš Japonų Munda punktą, subendrinę jiegos, Amerikiečiai pradėjo neat- laidų Japonų apsupimą ir stumimą į juras Baikoro dalyje.

Alijantų bomberiai, pasi- naudoję pagerėjusiu oru, pradėjo smarkiai atakuoti visus priešų punktus piet- vakarinio Pacifiko fronte.

Per pastaras 10 dienų sako numušta apie 200 Ja- ponų lėktuvų Solomonų sa- lų grupėje. Amerikiečiai tuo tarpu neteko 34 lėktu- vų, bet 16 lakunų išgelbė- jo.

Guadalcanal salų muš- je išmušta apie 40,000 Ja- ponų, nes iš 42,000 buvusių ten jų kareivių tik 1500 iš- bėgo, o 500 paimta nelais- vėn, praneša Amerikos Ka- ro Departmentas.

Rugp. 8 Amerikiečiai pa- skandino Japonų tris ka- ro laivus, gabenančius Ja- ponams reikmenis.

SUOMIJA sako ruošian- tis bent kurią dieną pasi- traukti iš karo, kuomet jau mažėja Vokiečių pajėgos.

Maskva tačiau reikalau- ia kad Suomijai būtų pa- likta tik tie plotai ką turė- jo 1940 metais, po bolševi- kų įsiveržimo, ir kad būtų įsteigta "drauginga" Suo- mių vyriausybė.

Davis Londone

Elmer Davis, U. S. Karo In- formacijos Ofiso vedėjas, Lon- done, kur jis pastaru laiku lan- kėsi. Jis buvo susitikęs su to- kios pat Britų įstaigos vedėju, Brendan Braken. Vaizde pa- rodoma jis su Londono polici- ninku.

Kaip Pennsylvanijos Lietuviai laukia Lietuvos Prezidento

SICILIJA BAIGIA- MA UŽIMTI

Britų ir Amerikiečių jie- gos pradėjo mušį su pas- kutinėmis Sicilijos apsigy- nimu linijomis, verždamie- si pirmyn salos pakraš- čiais ir užatakuodami Vo- kiekčių ginamą Randazzo.

Eilė miestelių per pasta- rą savaitę paimta. Britų kariuomenė prasiveržus į rytinį Etna ugniakalnio kraštą, jau mato Italijos žemyną.

Amerikiečių armija taip pat prisiartinio apie 35 my- lias nuo Messinos, kuri gu- li tik skersai pertaką nuo Italijos.

Dideli Italijos miestai iš- bombarduoti alijantų lėk- tuvais, po to kai Italai at- sisakė su alijantais kalbėti apie karo paliaubas.

Iš Sicilijos praneša tokių vaizdų: prie medžių rasta priirštų ir sušaudytų Ita- lų karių kurie pradėjo ne- klausyti Vokiečių vadų, kai apsiėmė sujudimas tai- kutis su alijantais.

Italijoje įvairiais slap- tais atsišaukimas, plaka- tais žmonės reginami išeiti į generalinį streiką, pro- testavimui prieš valdžią del nebaigimo karo.

NAZIAI VĖL GRETI- NASI PRIE ITALŲ

Italija ir Vokietija vėl tandžiau susiriso, praneši- mas iš Šveicarijos sako.

Vėl Stalino nedalyvavi- mas konferencijoj su Roo- sevelt ir Churchill kaip tik atitinka nazių ir Italų įtemptam propagandos va- juį prieš Rusiją, anot to paties pranešimo.

Badoglio, tikisi išsivys- tant kokių nelauktų sąly- kų kurios Italijai pagelbė- tų išlysti iš dabartinių ne- gerovių.

Vokiečiai esą pasiuntę į Italiją dar 500,000 daugiau savo kariuomenės, ir Itali- ja kariausianti iki alijantai pasiulys žmoniškesnes tai- kymosi išlygas.

Vokiečiai taipgi pasiun- tē 14 divizijų kariuomenės į Balkanus užstojimui ke- lių alijantams išiveržti Eu- ropon per pietryčius. Mar- šalas Rommel esąs Graiki- joje, alijantų išiveržimui pastoti kelią.

Zaiabas užmušė 6 karei- vius laike pratimų atvira- me lauke, prie Fort Bel- voir, Va.

Šiaurės Pacifike viešpa- tauja ramuma per pastarų porą savaitių. Sakoma tai gal reiškia Amerikos pasi- ruošimą atimti iš Japonų Kiska salą.

Ponas A. Smetona Lankys Amerikos Lietuvių Ankstyvąjį Kultūros Centrą — Mahanoy City. Dalyvaus Lietuvių Dienoje Rugp. 14-15

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona

GANDAI APIE HIT- LERIO PASIŠALI- NIMĄ

Iš Paryžius praneša jog Hitleris pastarose dienose dar buvo matytas tvarko- je, ramus, pilnas pasitike- jimo karą laimėti. Vokie- tija, tiesa, gyvena sunkiau- sį periodą. Už gaudus apie Vokietijos sugriuvimą iš- vadaus kaltina "Žydų pro- pagandą".

Gandai kad Hitleris pa- šalintas arba kad tuoj bus pašalintas paplito visoje Europoje, ir laukiama ki- tų didelių įvykių, tarp jų Italijos pasitraukimo iš ka- ro.

Iš Ispanijos pranešė jog "dideles jiegos į savo ran- kas įgijo Vokietijos Marša- las Goering ir kad tas rei- škia Hitlerio galybės nyki- mą. Tikrieji dabar Vokie- tijos valdytojai yra Gen. Keitel, Adm. Doenitz, ir pats Maršalas Goering.

Šie generolai pasiryžę įvesti militarinę diktaturą, armija paims į savo rankas Vokietijos valdymą, išgel- bėjimui šalies, jeigu karą ir tektų pralaimėti.

JAPONAI tikrina nuo karo pradžios nuskandinę Pacifike 382 alijantų lai- vus, prie to jų karo lėktu- vai suplaisinę 86 karo lai- vus naikintojus ir 80 kreie- rių.

Alijantų lėktuvų giriasi numušę apie 2,500.

PREZIDENTO PRIEMIMO PROGRAMAS

Lietuvos Prezidentas Anta- nas Smetona atvažiuoja į ka- syklas ir apsistos Mahanoy Ci- ty. Jis dalyvaus Lietuvių Die- nos iškilmėj, sekmadienį, Rug- pjučio 15, Lakewood, Pa. Tai- gi Lietuvių Diena šymet ištik- ro bus atmintina, nes pirmą kartą turės tokį didį ir garbin- gą svečią. Visiems bus malo- nu pasiklausyti Lietuvos Prezi- dento kalbos.

Kun. Pius Česna, Šv. Juoza- po parapijos klebonas, su Kun. Juozu Sukevičium, iš Tamaqua, važiuoja net į Pittsburghą par- sivežti p. Prezidentą.

Lietuvių Diena Mahanojaus Lietuvių apvaikščiojama jau 29 metai. Nekartą kitos kolo- nijos atsisakė dalyvauti, ne- kartą nepalankios aplinkybės trukdė Lietuvių Dienos apvai- kščiojimą, bet Mahanojiečiai užsispyrę palaikė tą atminti- ną mūsų išeivijos šventę.

Lietuvių Dienos rengimo ko- mitetas suruošė platų progra- mą p. A. Smetonai. Rugp. 13, Lietuvos Prezidentą oficiališkai priims Mahanojaus miesto val- džia. Sekančią dieną, p. Prezi- dentas aplankys St. Nicholas Breaker, kur pirmą kartą savo gyvenime pamatys kaip Ameri- kos anglis yra kertama, valoma ir rengiama pardavimui. O po pietų surengta kelionė po žeme per kasyklas, kur mūsų Prezi- dentas turės progą pamatyti ir pasimokinti kaip išeivijos Lie- tuviai dirba, kasa ir vargsta.

Jis pamatys mūsų žmonių dar- bo vietas, kur saulutė niekad os neįsibūna.

Tuose užpuolimuose bu- vo 17,800 užmušta, 28,450 sužeista, sugriauta 14,618 namų, sugadinta 21,379 na- mų ir padaryta daug kito- kių nuostolių.

Suv. Valstijose per pir- mą pusmetį šymet geležin- kelių nelaimėse užmušta 16 pasazierių. Pernai pirmą pusmetį južmušta buvo 20.

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

Lorain, Ohio. — Sustrei- kavo apie 3,500 darbinin- kų sutrukdę statymą apie tuziną laivų. Ameri- can Shipbuilding Co. dirb- tuvėse.

Rumanijoje, buvo sustrei- kavę darbininkai dešimty- je didelių ginklų dirbtuvių. Po dviejų dienų streikas baigėsi.

Pittsburgh, Pa. — Karo darbo taryba sutiko leisti pakelti mokesį 1200 dar- bininkų Pittsburgh Forg- ings Co. dirbtuvėje, prie Coraopolis.

E. Liverpool, O. — Su- streikavo 500 puodininkys- tės darbininkų netoli čia, Newell, W. Va. Streikas gali praplisti ir kitose di- delėse puodininkystės dir- btuvėse šioje srityje.

Indijoje pereitą savaitę ištikusiam potvinyje pri- gėrė apie 10,000 žmonių — Kharį upės išsiliejimas pa- lietė apie 100 kaimų.

Indiana, Pa. — Vienas jaunas ukininkas, nužudęs savo žmoną, rastas nusižu- des savo tėvo ukyje.

Statyba Amerikos karo reikmenų išdirbysčių jau pasiekė 80 nuoš. numatyto programo. Tas programas apima 20 bilijonų dolerių naujų dirbtuvių statymą. Statybai valdžia pasky- rė apie 15 bilijonų ir pri- vatinės kompanijos inves- tavo apie 5 bilijonus.

Prez. Roosevelt paskelbė sekančio fiskalo meto ka- ro biudžetą, kuris apima 100 bilijonų dolerių sumą. Armijos reikalams skiria- ma 56 bilijonai, Laivyno reikalams — 28 bilijonai.

"Nėra durnų". St. Louis, Mo. — Vienas vietos inžin- nierius sumanė išbandyti kiek šio miesto žmonės ti- ki ką jiems sakai. Jis atsi- stojo gatvėje ir siulė pra- eiviams pirkti iš jo popie- rines dolarines po dešim- tuką. Bet tik penki iš pra- eivusių 300 asmenų sutiko "numesti" dešimtuką, ma- nydami kad tos dolarinės netikros.

Hamburge, kaip praneša alijantų bomberiai išspro- gino 274 dirbtuves ir apie 370,000 žmonių liko be pa- stogės. Be darbų liko apie 180,000 darbininkų.

Tuose užpuolimuose bu- vo 17,800 užmušta, 28,450 sužeista, sugriauta 14,618 namų, sugadinta 21,379 na- mų ir padaryta daug kito- kių nuostolių.

Suv. Valstijose per pir- mą pusmetį šymet geležin- kelių nelaimėse užmušta 16 pasazierių. Pernai pirmą pusmetį južmušta buvo 20.

KAIP PHILADELPHIJOS LIETUVIAI RĖMĖ PIRMĄ LIETUVIŲ SKRIDIMĄ PER ATLANTIKĄ LIETUVON

Rašo Zigmas Jankauskas.

Kapt. Darius ir Leit. Girėnas, Central Airpore, Camden, N. J., Gegužės 14, 1933. Darius autografuoja p-lėms Tvaranavičiūtėms ir jų kitiems draugams savo parašą. Kairėje už Girėno pečių matyti su cigaretu rankoje Jonas V. Grinius; dešinėje, A. Tvaranavičius ir Mikas Mankelevičius, "Reception" Komiteto nariai.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

DIDĖJI GEGUŽINĖ DIENA

Reikalinga buvo dar papildyti trukumus kurių pirmesniuose susirinkimuose negalima buvo atlikti. A. Tamulevičius, P. A. Kersis ir Feliksas Nemekšas išrinkti gegužinės išdinin-kais Saugoti piknikiečius nuo pavojiaus prie lėktuvo: A. Uršinskas, A. Valiusis ir K. Valys. Skraidymo bilietus parduoti: Stasė Grinienė, Vincė Jankauskienė, Kazė Antanavičienė ir ponia Tautkienė. Iškas pagaminti pakeliamai ant stulpų iškabinti, nurodant gegužinės vietą: p-lė Albina Garlauskaitė. Moterys prie valgių: Ona Embrazienė, Ona Kubilienė, Zofija Urbonienė, Ona Kušleikienė. Nutarta papuošti trispalvėmis Lietuvos vėliavomis didesnius vežimus.

Komisijai sutvarkius viską ir prisiręsus tartum karan stoti už paties Vilniaus ir jo žemių atvadavimą, dabar nekantariai laukia Rugsėjo 11 dienos atnaint. Lietuvių spaudai daug prisidėjus garsinant mūsų parengimą išanksto, vietos Lietuviuose plačiai pasklidę žinia jog į šį parengimą atskris Lietuviai lakunai, dabar sukėlė visokių kalbų. Vieni tikėjo ir laukė jų pribuvimo, kiti abejojo, tretį gaudus leido buk VV. komitetas apgavystei tą skelbia, norėdamas daugiau žmonių gegužinę patraukti ir tuo "pasipiginauti". Neigė šį parengimą mūsų komitetai kiek įgalėdami. O Lietuvių kvietos parapijos, vieton prisidėti Vilniui Vaduoti piknikan, surengė savo "gežūzinę" tą pačią dieną.

Atėjo Rugsėjo 11. Rudens oras neišpasakytai gražus. Apie 11 val. ryto žmonių prigužėjo pilnas laukas. Iš draugijų organizuotai pasirodė Lietuvių moterų, vardu Lietuvos Dukterų, draugija. Šiaip privažiavo šimtai autų. Iš tolimiesnių miestų ir miestelių pribuvo kiti šimtai Lietuvių.

Lakunai Kapt. S. Darius ir Leit. S. Girėnas anksčiau buvo jau pribuvę. Dabar jie nusidavė į William Penn Aerodromą, kur išsėjos jų lėktuvas.

Jie nepoigo pasirodė pikniko padangėje. Nūžiūrėję iš aukštumos vietą, jie, tartum paukščių karalius aras, atsargiai nusileido. Neapsakomas žmonių susijaudinimas ir mišins pasidarė, ką rašytojas neturi gabumo išreikšti. Čia susiliejo į vieną viskas ką žmogus savyje turi sieloje paslėptu: gilus susijaudinimas, džiaugsmas, ašaros!... Visi bėga, grumiasi lakunus sutikti, susipažinti su jais, juos apkabinti, pabučiuoti, pasveikinti.

Vilniui Vaduoti Piknikas dabar visu tempu prasidėjo. Philadelphiaus Lietuvių pasimatymas ir pažintis su Atlantičnugalėtojais padaryta.

Iš šio laimėta ne tik dvasiniai, bet ir medžiaginiai, nes

lakunai Darius ir Girėnas šiame parengime gavo \$246. Pasista "Pirmo Liet. Skridimo per Atlantiką, New York-Kaunas, 1933" susidariusiam komitetui \$25, ir Vilniui Vaduoti Sąjungos vardu Kaunas — \$400!

VV. KOMITETAS PAKEIČIA TITULĄ I VILNIUI VADUOTI SĄJUNGOS KOMITETAS, DARIUS-GIRĖNO SKRIDIMO DARBUOTĖ PERKELIA I 1933

Padarius apyskaitas iš atsi-buvusio Vilniui Vaduoti nau-dai pikniko ir visais atžvilgiais laimėjus, draugijų atstovų ir pavienių narių susidaręs komitetas dabar jautėsi laimėtoju. Kupini energijos ir entuziazmo tolesniam tautiskam veikimui, kaip jau pirmiau yra minėta, atstovai komiteto nelikvidavo, bet užgyrė ir paliko ji tolesniam tautiskam veikimui, pavadinant jį dabar Vilniui Vaduoti Sąjungos Komitetu.

Pasimačius ir asmeniškai susipažinus su lakunais, dabar jie pasidarė mums dar artimesni ir jų istorišką pasiryžimą pradėta labiau vertinti. Jei buvo apie juos kokių abejonių ir nepasitikėjimo, dabar tokio dalyko visai neliko. Jų drąsūkis, išmanymas ir taktas savio darbe, saugus skraidymas, aiškus, atviras ir gilus patriotiškumas, padarė juos mums taip artimais kaip tikrus brolius — dar artimesniais.

Žinant jų ekonominę padėtį, mūsų komitetui dabar rūpėjo kaip daugiausia jų pasiryžimą galety pinigaiskai paremti. Ši-ti rudens orai pradeda jau vėsti, artinas žiema. Kas daryti?

Po įtempto darbo, praleidus metines šventes ir pasilejėsi, komitetas naujai imasi veiklos kaip geriausia dapađėti lakunų istoriškam žygiui. Juk jų skridimas atsis 1933 metais.

Sausio 15 d., 1933, šaukiam komiteto susirinkimas Lietuvių Muzikalėje salėje. Šio susirinkimo vyriausias tikslas tai parengti pasilinksminimo vakarą mūsų lakunų naudai. Nutarta užimti tam vakarui Vasario 18 d. — Muzikalėje salėje, kur viso šito judėjimo aparatas nuo pat pradžios pradėta sukli.

Nors baltiaus surengimas pastogėje nereikalavo tiek daug darbo kiek praėjus gegužinė, tačiau ir dabar komiteto nariai turėjo įtemptai dirbti kad laimėti kiek pelno lakunams. Komitetas pasiskirstė darbais kvietimui visuomenės ir garsinimui spaudoje; išduota įga-liojimai Kaziui Valiui, A. Tvaranavičiui ir A. Garlauskui rinkti aukas.

Atsiminus sunkius tų dienų ekonominius laikus, šis parengimas taipgi buvo pasekmingas. Iš jo Darius-Girėno žygio parėmimui liko \$59. Darius pagedaujant, baltiaus apyskaita, aukotojų vardai, vaka-

KAIP PREZIDENTAS A. SMETONA LAUKIAMAS PENNA LIETUVIŲ

(Tęsinys nuo p. 1)

neaušta, kur dulkės ir karštis, kur vanduo varva, kur žmonės gulsčiai ir kniupsčiai susirietę dirba, kur staigi mirtis už kiekvieno akmens tykoja, laukia, kur ugnis ir gaisras, įgriuvimai, niurus vanduo, tykia šliaužiantis gasas, dujos, iš visų pusių graso tam darbo žmogui.

Visa tai mūsų tėvynės Prezidentas pamatys. O pamatęs ir sugrįžęs Lietuvon, galės mūsų broliams pasakyti.

RUGP. 15, SVENTĖS DIENA. Sekmadienį, Rugp. 15, Lietuvos Prezidentas, Kun. P. Česnos, Kun. J. Šukevičius ir Senatoriaus Harold G. Watkins lydimas atvažiuos į Lakewood Parką, į Lietuvų Dieną, kur pasakys prakalbą. Sen. Watkins, kuris su Lietuviais dirba ir mūsų tarpe darbuojasi, irgi pasakys kalbą, Angliškai. Pennsilvanijos valstijinė policija iškilmingai ir oficialiai palydės Lietuvos Prezidentą į Parką.

Mums Lietuviams didelė garbė kad toks svečias atvažiuoja į mūsų iškilmę. Svetimtaučiai jau susidomėjo ir emė teirautis kas yra Lietuvos Prezidentas. O kas jiems labiausia rūpi tai kas čia mes, mažų miestelių angliakasiai esame kad toks iškilmingas, tarptautinio masto asmuo kaip Lietuvos Prezidentas teikiasi pas mus atsilankyti.

Mahanojus miesto valdžia rengiasi Prezidentą A. Smetoną tinkamai priimti, geležinkelio kompanijos net į patį Washingtoną kreipėsi pavilijimo duoti daugiau traukinių vežti žmones į Lietuvų Dieną. Ir ne be priežasties! Juk toks svečias tai kaip papardio žiedas, retenybė.

Galimas daiktas kad šis bus mums pirmutinis ir paskutinis kartas pamatyti Lietuvos Prezidentą. Nes, jei Dievas duos, šis negeistas karas neužilgo užsibaigs ir Prezidentas Antanas Smetona grįš į Lietuvą. Esame tikri kad sugrįžęs į Lietuvą jis ilgai atsimins kasyklų Lietuvius, kurie yra ne tik darbštūs ir geri bet ir tikrai Lietuviai vaisingi.

Mums garbė kad Lietuvos Prezidentas atvyksta pas mus. Pats p. Prezidentas, priimdams mūsų kvietimą pasisakė kad jis laiko sau už didelę garbę atsilankyti ir susipažinti su išsivijus Lietuvos, apie kuriuos jis iki šol yra tik skaitęs ar girdėjęs.

Šių metų Lietuvų Dieną visi mes ilgai atsiminsime, nes turėsime progą pamatyti ir išgirsti mūsų tėvynės Lietuvos Prezidentą, kurio, gal ir gyven-dami pačioje Lietuvoje, ne visi galėjome matyti. Bet, iš kitos pusės, mūsų Prezidentas, Antanas Smetona irgi ilgai nepamirš mūsų Lietuvų Dienos.

—Kun. J. Bagdonas.

Lietuvoje Eina Penki Slapti Laikraščiai

Patirta kad Vokiečių okupuotoje Lietuvoje išeina net penki slapti Lietuvių laikraščiai, kurie informuoja Lietuvius tautą apie okupantų siautėjimą Lietuvoje ir kelia gyventojų pasipriešinimo prieš okupantus nuotaiką.

Vieton uždaryto dienraščio "Laisvę, reguliariai leidžiamas tuo pat pavadinimu nelegalinis laikraštis.

ro darbininkai ir tt., kas prisidėjo prie rengimo, ir vardai VVS komiteto narių, likos pasista A. Kalvaičiui, Lietuvos Konsului, Chicagoje, Vasario 28, 1933 m.

(Bus daugiau)

DETROIT, MICH.

STOJO I LAIVYNO MOKYKLĄ

Jaunuolis Vainis Laukonis, University of Detroit studentas (studijavo dentisteriją), įstojo į Merchant Marine Cadet Training School, San Francisco, Cal. Detroitą apleido šią savaitę.

Ta proga, ant greitųjų susitarę, šeštadienio vakare, Rugpjūčio 7, pp. Motužų namuose sudėtinai Dr. J. Jonikaitis, Motužai, Kazlauskai, Petrikai ir Dr. J. Sims su ponia, suruošę jaunuoliui išleistuves. Išgerta toastas, linkėta jaunam kade-tui sėkmingai baigti jurininkystės mokslus ir naudingai pasitarnauti šaliai, iki Ameri-ka laimės, ir Lietuva liks laisva ir nepriklausoma šalis.

D. R.

DAILĖS Choras pradeda šio rudens sezoną, radio programus pildys nauju laiku, nuo šeštadienio, Rugp. 14 — tai bus 7 val. vakare, iš stoties WJLB. Girdėsit toliau apie Dailės Choro parengimus, linksmus vakarėlius, ir šiaip naujienas apie Detroito Lietuvius veiklą.

WATERBURY, CT.

SVARBUS PIKNIKAS. Lietuvių Komitetas del Amerikos Apsigynimo rengia idomų pikniką, sekmadienį, Rugpj. 29, Lietuvių Parke, už Lakewood. Prasidės 12 val. dieną ir tęsis iki 9 val. vakare. Rengėjų komisią paruošė idomų programą, kalbės Kongresmanas Joseph Talbot, kuris už Lietuvius daug užtaria Washington; taipgi kalbės Waterbury Defence Council pirmininkas James Moran, atstovai iš Raudonojo Kryžiaus ir kiti žymūs žmonės. Prie to bus geras orkestras šokiams, bus skanių užkandžių, išsigėrimų.

Šio pikniko tikslas pagelbėti sukelti trukumą pinigų pirkimui ambulance Raud. Kryžiui, kuris bus nupirktas šio komiteto vardu, Rugsėjo mėnesi.

Rengimo komisią sudaro — Jonas Klika, Jonas Adomelis, Antanas Orantas, Bolis Petrauskas, Dr. M. J. Colney, Jacob Trečiokas, Antanas Lazdauskas.

Dr. M. J. Colney.

SUŽEISTŲ BUS MILIJONAS

Iš valdžios įstaigų eina pastabos Amerikos ligininėms buti pasiruošusioms globoti ir sutalpinti bent milijoną Amerikos kareivijų, sužeistų karuose, kai šis karas pasibaigs.

Nuajaučiama kad šio karo sužeistų skaičius bus daug didesnis negu kas gali įsivaizduoti. Iš apie 11 milijonų armijos reikia tikėtis bent milijono sužeistų, sako dalykų tėmtojai. Jie primena kad šalis būtų pasiruošus tais sužeistais rupintis.

Italai New Yorke Džiaugiasi

New Yorke, Italai rōdo džiaugsmo gavus žinią apie Mussolinio prašulinimą iš Italų valdžios vadovybės. Italai visoje šalyje didumoje apsidžiaugė Italijos valdžios permaina.

IŠ NEW YORKO PADANGĖS

SMEIŽIMAIS SAKOSI DIRBĄ UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Po ilgo trijų mėnesių išėjimo, New Yorko Lietuvių Taryba turėjo savo posėdį Rugp. 2 d., Kun. Pakalnio parapijos salėje, Brooklyne. Svarbiausias dienotvarkėje punktas buvo tai dalyvavimas A. L. Tarybos šaukiamoje konferencijoje.

Nutarta dalyvauti, su užmo-kėsčiu kelionės \$35. Išrinkta atstovai: Kun. N. Pakalnis, Adv. K. Jurgėla, ir p. Jankienė.

Konferencijai planą užgyrė kaip jį Grigaitis patiekė.

Kilo klausimas sėbrauti su Lenkais ar ne. Ima balsą Januškis (pliuskis), kuris ilgais privedžiojimais prieina jog su Lenkais reikalinga vienyti — tai busi geriausia apsigynimas prieš Rusų didžiulę armiją.

Pakelta klausimas ar konferencija turi remti Lietuvos valdžią su Prezidentu A. Smetona. Vėl ima balsą tas pliuskis, kuris, visai išniekėjęs p. Prezidentą, pradėjo lyginti jį su bolševikų Mizara. Newarko atstovai susirinkime užprotestavo prieš Janušio tokį palaido liežuviu pliauskimą.

Svarstant New Yorkiečių su-manyms Pittsburgho konfe-rencijai, Adv. Jurgėla rėmė visus Janušio įnešimus. Reikia suprasti kad tokioje tvarkoje bus vedama ir Pittsburgho konferencija.

New Yorkiečių taryba laiko susirinkimus Kun. N. Pakalnio parapijos salėje (kur atsitbuo-teršimai Lietuvos valdžios). Kun. Pakalnis yra šios tarybos pirmininku, bet susirinkimui nelanko, daugiausia vadovauja socialistai, nors neužimoka savo duoklių į tarybą. Tautininkai tinginiauja ir nedalyvauja susirinkimuose, tokiu būdu socialistai ir naudo-jasi savotiškam dergimui visko kas ne jų.

Dar žodelis link mūsų pabė-gėlių iš Lietuvos. Jie gavę čia žmonišką prieglaudą, laisvę, nemoka to įvertinti (Januškis, Gabaliauskas ir kiti). Jie nepagėdaujami gaivalai Ameri-kos Lietuvių išeivijoje ir ne-verti Amerikos svetingumo. Jie teršia mūsų ramybę, sėja neapikantą ir piktą valią tarp Lietuvių, kada mums reika-linga vienybė. Ar ne laikas utų jiems susivaldyti, arba su-valdyti?

Koresp.

MIRIMAI

MIRĘ ISEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykal)

ARBACINSKIENĖ Rožė, seno amž., mirė Liepos m., Mahanoy City, Pa. (Punsko par., Mockavos k.). Amerikoj išgyveno 60 metų.

STANKIENĖ Katrina (Jaraitė), pusamžė, mirė Liepos 25, Chicagoj. (Kauno apsk., Pernaravos p. Pelutonos k.). Amerikoj išgyveno 37 m.

DZIENIUS Vladas, užmuštas anglies kasykloje, Liepos m., Shenandoah, Pa.

PLONDUNYS Juozas, 54 m., nusišovė Liepos m., Lewiston, Me. (Vilniaus r.). Amerikoj išgyveno 36 metus.

PIVARIUNAS Antanas, 54 m., mirė Liepos 23, Brooklyn, N. Y.

GUŽAUSKAS Ignas, mirė Liepos 27, Dayton, O. (Laižuvo p.). Amerikoj išgyveno 38 metus.

BRUZGULIS Stasys, pusamžis, mirė Liepos 29, Chicagoje. (Rokiškio pa., Kvetkų par., Gikonų k.). Amerikoj išgyveno 39 metus.

SKIRGAILA Stasys, pusamžis, mirė Liepos 28, Chicagoje. (Kauno ap., Babtų p., Gairuvėlių k.). Amerikoj išgyveno 31 metus.

RUDAITIS, Petronėlė, 89 m., mirė Rugp. 4, Cleveland, O. KATKAUSKAS Antanas, 56 m., mirė Rugp. 4, Cleveland, Ohio.

KVEDERAS Jonas, 40 metų, mirė Liepos 23, New Yorke, palaidotas Liepos 29 d., Cleveland, Ohio.

JUSKA Petras, 61 metų, mirė Liepos 28, Cleveland, Ohio. Paėjo iš Suvalkijos.

BLAZIS Juozas, 49 m., mirė Liepos 28, Cleveland, Ohio. (Vilkaviškio ap., Alvitio p.). Iš Lietuvos išvykęs 1911 m.

MOCKEVIČIENĖ Marė, 52 m., mirė Liepos 29, Cleveland, Ohio.

GUŽAUSKAS Ignas, 69 metų, mirė Liepos 27, Dayton, O. (Laižuvo m., Mažeikių ap.).

KVEDERIENĖ Ursulė, 55 m., sudėgė namo gaisre Liepos 23, Mansury, Ohio.

SURVILAS Teodoras, 51 m., prigrėdė šulinyje, išbėgęs iš degančio namo, su degančiais rubais, Liepos 23, Mansury, Ohio.

PALTANAVIČIUS Stasys, 50 m., mirė Liepos 22, Brooklyn, N. Y.

LINCEVIČIUS Pranas, 47 m., užmuštas anglies kasykloje, Liepos m., Minersville, Pa. DANUŠIS Viktorija, mirė Liepos 26, Lawrence, Mass.

MILASIAUSKIENĖ Monika, 47 m., mirė Lepos 27, So. Boston, Mass. (Birštono par.). Amerikoj išgyveno 30 metų.

MUCKUS Antanas, mirė Liepos 21, Kingston, Pa.

RIBINSKUTIS Juozas, 11 metų, prigrėdė besimaudydamas Liepos 20, Plymouth, Pa.

RUTKAUSKAS Vincas, jurei-vis, mirė Liepos 24, Duryea, Pa.

ZAGORSKIS Andrius, mirė 21 Liepos, Wilkes-Barre, Pa.

AKSTINAS Kastantas, 51 m., mirė Liepos 11, Norwood, Mass. (Marcinkonių p., Dūbinikų k.). Amerikoj išgyveno 34 metus.

KLOTINAS Justinas, mirė 9 Liepos, St. Louis, Mo.

BURBA Kazys, mirė Liepos 17, Waukegan, Ill.

STANČIKAS Teodoras, mirė 2 Liepos, Niagara Falls, N.Y. BABUŠIS Jonas, mirė Liepos 10, Scranton, Pa.

ROPIS Aleksandras, mirė Liepos 9, Shenandoah, Pa.

ŠIMKUNIENĖ Ona, mirė Birželio 26, Pittsburgh, Pa. BIRSTONAS Julius, mirė Birž. 29, Port Washington, Wis.

SONGAILA Jonas, pusamžis, mirė Liepos 28, Chicagoje. (Šiaulių ap., Pakapio p.).

DYKAI PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuno skausmus; jei snariniai laisvūs; jei užima skausmai oro permainose, atariam jums bandyti ROSSE Tabas be recepto ir obligacijų. Naudojamos tuktančių per virš dvidešimt metų, gavimui greito paliosavimo skausmų, Reumatizmo, Artrito, ir Neuritis.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams. Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabas, prašom jus BANDYTI juos — išbandytis mūsų kaitas. Pasiųsime jums pilno dydžio pakelį — suaukdoti 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito paliosavimo nuo skausmo ir lytis busit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelį žema kaina, grąžinkite nesnaudota daili, ir juma nieko nekaskite. Nesušikite pinigų, tik savo, vargą ir adreus!

ROSSE Products Co., Dept. X-3, 2707 W. Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

JAUTI BLOGAI?

VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU —SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

●Kuomet žaunlatis vidurių užkietėjimu — žarnos nevėlika, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — krantymkite FEEN-A-MINT. Ši skoninga krantoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakrantykite FEEN-A-MINT einant gulti, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti rytą malonus palengvinimas jums pagelbės vėl jaustis puikiai.

Skaityk Amerikės

'Lietuvių Naujienas'

Mėnesinis žurnalas, 24 pusl. Metams tik 50c. (45)

LIETUVIŲ NAUJINIENOS

332 N. 6th Street Philadelphia, Pa.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje

Nikodemus A. Wilkels

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius

IR BALZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavoji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

MES IR LENKAI

Tarybininkai Slaptai Tarėsi su Lenkais. — Lenkai Reikalauja ir Neišsida Vilmniaus

BE TAUTOS IGALIOJIMO VESTI DERYBAS NIEKAS NETURI TEISĖS

Paskutiniu metu Lietuviškoje spaudoje pasirodė Lietuvos Lenkijos santykių klausimu nemažai straipsnių. Geras ženklas! Reikia — Lietuviškoji visuomenė nesnaudžia.

Prieš porą metų Lietuvių Tautinės Tarybos nariai, Dr. P. Vileišis, S. Gabaliauskas, Prof. K. Pakštas ir Kun. J. Prunskis pradėjo su Lenkais pusiau oficialius pasikalbėjimus, vieni kitų iškilnių progų lankymus, žodžiu — glaudų bendradarbiavimą (slaptas L. T. Tarybos aplinkraštis No. 2). Spaudoje Lietuvių-Lenkų bendradarbiavimo reikala propaguoja S. Gabaliauskas ir Adv. K. Jurgėla. „Abiejų jų iki šiai dienai pareikštos mintys sutampa ir skamba sekančiai: „Lenkija yra vienintelė Jungtinių Tautų narė kaimynė kuri pripažįsta Lietuvai teisę į nepriklausomybę...“ — norint ją atgauti turime su Lenkais, užmirštant praeitį ir dabar Lenkų daromas Lietuvų tautai skriaudas, stoti į glaudų bendradarbiavimą (Vienybė — Liepos 2, 1943).

Jeigu dar K. Jurgėla savo straipsniuose iškelia Suvalkų sutarties ateities įgyvendinimo reikalą, tai p. Gabaliauskas Vilniaus klausimo tarp Lietuvių ir Lenkų ginčą laiko neesantiu, neaktuali, galinčiu tik Lietuvos nepriklausomybę pradžiai.

Vieno ir kito jų tezę ir galvosenos gan keistos, pilnos priešpriešų, labai raizgios ir neatsakančios faktinai politinei buklei.

Bendradarbiavimo sąvoka, ypač politinėje plotmėje, labai plati, ir, nesilaikant jokių ribų, gali nvesti ant labai silaus tako ir padaryti Lietuvai nemažai sunkiai atitaisomų skriaudų. Vėsti diskusijas su Lenkais federacijos ar konfederacijos klausimu neturime teisės bei įgaliojimų Lietuvos tautos. Ir nei savo laiku gerai išreklamuota nekurių „plati politinėje dirvoje patirtis“, nei „užsienyje baigti aukšti mokslai“, nei kiti jų požymiai negali pateisinti minėta linkme sudarymui planų, projektų, bendrų Lietuvių Tautinės Tarybos ir Lenkijos Tarybos, Londone komisijų. (LTT taip kaip katinas su pusle barškindamas, visur siulosi.)

Bendradarbiavimas su Lenkais, kuris yra prieš mūsų tautos interesus yra smerktinas ir neleistinas. Mums užtenka nuširdaus, gero, kartu atsargaus, kaimyniško bendradarbiavimo, kurį Lietuvių tauta parodė Lenkų tragedijos valandoje ir rodo dabar. Ar Lietuvos valdžia, du kartu Vokietijos spaudžiamą, nepasielgė išmintingai rudenio 1939 metų, kad eitų karo paskelbimu Lenkijai atsiimt Vilnių? Manau šį dalyką puikiai žino Lenkai ir Lietuvai, tik savo partiniais išskaidavimais tą gražų Lietuvos valdžios poelgį nutyli.

KAME LENKŲ NORAI LIETUVAI NEPRIKLAUSOMYBĖS?

Teisybė, Lenkija nori Lietuvos nepriklausomybės, dabartiniu metu mūsų ir jų interesai daug kur sutampa, bet nepaslepiama teisybė yra kad jie tą daro ne iš meilės, bet iš savisaugos ir išlikimo instinkto — geriau turėti kaimyną Lietuvą, negu Lenkiją apsupančią Sovietų Rusiją. Be to, Lenkija yra Jungtinių Tautų narys pasirašęs Atlanto Charterį. Kaip

dabar ims ir staiga pradės šaukti, Mes nenorime Lietuvos nepriklausomybės!! Demokratiškos gaidynės — nepatogu.

Mūsų bendradarbiavimas jų šių dienų sunkioje politinėje situacijoje ypač labai reikalingas Vilniaus klausimo ateities išsprendimui: Vilniaus problema šiandien kur kas palankesnė mums negu jiems. Nuopelnas trečios valstybės.

Klysta ir užgauna p. Jurgėla Lietuvos savygarbą, sakydamas kad Lietuviai nuolat su visais bylinėjasi. Ne Lietuviai kalti, o kaimynai, kurių imperialistinės užgaidos neišgeso. Neseniai tragiškai miręs Lenkų premjeras ir vyriausias karo vadas Gen. Sikorski, nuvykęs į šiaurės Afriką pasakė Lenkų „Karpų Divizijos“ kareiviams: „Jūsų mintys ir darbai privalo būti nukreipti tik į tą kelią kuris veda į Varšavą, Lvovą, Vilnių!“ (Nauj. Liepos 1, 1943).

Tą patį prie kiekvienos progos Gen. Sikorski kartojė. Lenkai mėgsta mus pavadinti „broliais“ ir moka kalbėti apie „istorines teises“, kuomet jie ginčijasi su Rusais arba Vokiečiais. Visą užmiršta kai tik Lietuviai primena jiems savo teises. Lenkija mesdama į šalį savo tradicinį machiavelizmą politikoje be jokių sunkumų ir neprasytų piršlių pasitarinavimu padarytų mus savo draugas. Taip — „monkey business“! Mes bendradarbiausime, gerėsime, apačios mums paplos, o viršunės — Lenkų valdžia — savo giesmę varys ir mūsų geras norus savo propagandai panaudos!

„Is Londono praneša mūsų korespondentas kad ten „Dzien Polski“ persispausdino vieno U. S. A. Lietuvių laikraščio straipsnį, kuriame buvo kalbama apie užmezgimą kontaktų Lietuvių ir Lenkų įstaių. Lenkų laikraštis tam straipsniui parinko antraštę „Glos Litwy“ („Lietuvos Balsas“), lyg duodamas mūsų supratimui kad „Lietuvos žmonės su mumis“... Apskritai laikraščio bendradarbiavimas turėtų būti labai atsargus, kada rašoma apie santykius su kitomis valstybėmis. Lietuvą savon įtakon pajungti besirengiantieji kraštai tuos dalykus savaip nušvietę ne tik paduoda saviems skaitytojams, bet gali nemažai Lietuvos reikalui pakenkti pakisdami tokią netikslas, neva Lietuvos nuomonę pareiškiančias, informacijas įstaigoms nuo kurių

Paimami Nelaisvėn

Bėgyje pirmų penkių dienų Sicilijos užpuolimo, alijantai paėmė 1,200 Italų nelaisvėn. Čia parodoma dalis jų eilės varomos į laivus išvežimui Afrikon.

daug gali pareiti naujoji Europos santvarka ir padėtis“ (LRFEB—Drs., Liep. 8, 1943).

Tiek paduoda Kun. J. Prunskis savo pranešime. Aišku kas tą „didelį darbą“ atliko — Gabaliauskas, devynių amatų žmogus. Matyti, nabagas bloga Lenkų kalba nekaip susikalba su Lenkijos konsulu. Garbės akysse tampa — Lietuvos balsu...! Butų labai gerai kad Kun. J. Prunskis, išbaręs savo kolegas, paimtų rystę ir gerai įvartų jiems į karštas galvas Lietuviško „razumo“.

O ponas Jurgėla rašo: „Tik del aklos neapykantos (suprask Lietuvos) ir nerangumo (suprask mūsų) „neiname į blaivų bendradarbiavimą ir derybas. Mes tegalime paruošti dirvą susitarimui“. Ar nereikės tą dirvą dantimis graužti?

Susitarimams dirva gali būti paruošta Lenkijos oficialių žmonių su mūsų įgaliotais ministeriais Londone ir Washingtone. Mūsų pareiga — būti atsargiems, kietai ginti Lietuvos reikalus, turėti ganėtinai savygarbės ir tikrą, liuosą nuo savymėlės ir partinio raugo Lietuvos meilę... B. Šičkus.

LIETUVA PRIVALO BUTI LAISVA

Chicago Daily Tribune dienraštis dažnai reaguoja į Pabaltijo valstybių nelaimės ir pamerkia jų okupantus, kaip Vokiečius taip ir Rusus. Dabar jie, Liepos 22 laidoje, šis dienraštis parašė editorialem Lietuvos atžvilgiu išimtinai, obalsiu Lietuva Privalo Buti Laisva. Tas editorialis Lietuvių tarpe buvo sutiktas dideliu malonumu ir pasitenkinimu; jį paminėjo veik vis Lietuvos laikraščiai, o Konsulas Daužvardis, Pral. M. Krušas, Kun. A. Linkus ir kiti, laisvais gražiai dėkojo redakcijai už vertingą jos pasitarinavimą Lietuvos tautai. Dabar gi tenka pastebėti jog Chicago Daily Tribune tą editorialą pateikė mūsų tautiečio p. J. J. Bačiūno pastangomis.

Kaip Dirvos skaitytojams žinoma, p. Bačiūnas kitais metais nemažai dirbo Lietuvių tarpe, ir padarė daug gražaus tautiško darbo. Bet šiais metais nuo to darbo turėjo pasitraukti, verčiamas didelio darikų darbo rezertuose, Tabor Farm, prie Sodas, Mich., ir Spring Lake, prie Grand Haven, Mich. Vasarotojų į šiuos abu rezortus prigužėjo taip daug kad visos vietos perpildytos ir naujas rezervacijas tenka atsakyti. Taip didelio vasarotojų skaitliaus abu tie rezortai nėra matę niekad iki šiolei. Taigi, jų šeiminkui reikšia didelį darbymetį.

Prie tokio darbymečio, p. Bačiūnas neturėdamas laiko ką kito gero savo tautai ir tėvynei padaryti, savo įtekme paveikė Chicago Daily Tribune redaktorių, su kuriuo turi pažintį, o to pasekmė buvo tai kad redaktorių parašė reikšmingą žodį Lietuvos politikos atžvilgiu. Tas jo žodis buvo tiek reikšmingas ir svarbus kad jį persispausdino net kai kurie Lenkų laikraščiai, nors ir ne be savotiškų komentarų, kuriuos cituoti čia netenka. O kad Chicago Daily Tribune yra vienas iš įtekmingųjų Amerikos laikraščių, todėl tenka pastebėti ir pripažinti kad per šį laikraštį p. Bačiūnas Lietuvai ir Lietuvų tautai padarė labai dag gero. Koresp. A-B.

TAUTININKŲ PRANEŠIMAS KONFERENCIJOS REIKALU

RYTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ TAUTININKŲ CENTRO VADOVYBĖ

Rugpjūčio 6 svarstė dalyvavimo Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamoje rugsėjo 2-3 d., Pittsburghe konferencijoje klausimą.

Šiuo klausimu Tautininkų Centro Vadovybė, tuojau po spaudoje paskelbimo minėtos konferencijos šaukimo, užklauso veikėjų nuomonės apie dalyvavimą šioje konferencijoje. Iš gautų atsakymų paaiškėjo kad nei viena iš tautinės minties organizacijų toje konferencijoje dalyvauti nėra kvietusi.

Tuo tarpu yra žinoma kad Amerikos Lietuvių Taryba per savo narius ir skyrius, tiek žodžiu, tiek atskirais kvietimais kviečia tik katalikiškas ir socialistiškas organizacijas toje konferencijoje dalyvauti.

Taigi, konferencijos rengėjai šaukia ne visų Amerikos Lietuvių seimą, o katalikiškų ir socialistiškų organizacijų konferenciją. Tą patvirtina ir tai kad toje neva visų Amerikos Lietuvių konferencijoje Amerikos Lietuvių Taryba (ją sudaro katalikų, socialistų ir sandariečių organizacijos) yra suteikiama išimtinai teisė siųsti po tris delegatus. Jei tai išties būtų šaukiama visų organizuotų Amerikos Lietuvių seimas tai delegatų skaičius iš kiekvienos organizacijos tegalėtų būti nustatytas tik griežtai prisilaikant organizacijos narių skaičiaus. To nepadarėta, matomai, sąmoningai, kad išanksto būtų užtikrinta Amerikos Lietuvių Tarybos dalyvaujančių srovių delegatų dauguma.

Be to, tokia tvarka konferencijai šaukti jokio esminio reikalo nėra:

1. Pareiškimas remti Amerikos karo pastangų iki pilnos pergalės laimėjimo patriotingų Lietuviškų organizacijų jau senai ir keletą kartų padarytas. Mums nėra žinoma tokia patriotinga Lietuvių grupė kuri tokio pareiškimo nebūtų padarius ir kuri šio pažado nepildytų. To pareiškimo pakartojimas, kai Amerika jau antri metai kariauja, Amerikoniškoje visuomenėje tesudarytų įspūdį kad iki šiol Lietuvių nieko nedaryta;

2. Nuo pat Atlanto Charterio paskelbimo dienos patriotingų Lietuviai Atlanto Charterį yra pasistatę savo veiklos kertiniu akmeniu. Nuo tos dienos visa Lietuvių veikla ir veikimo būdai ir teveda tik į Atlanto Charterio įgyvendinimą.

3. Atlanto Charteris nustato ir Lietuvos vietą busimoje Europoje ir pasaulio taikos sistemoje, o ji yra: Nepriklausoma Lietuva su Atlanto Charterio sąlygomis — Keturiomis Laisvėmis. Jeigu konferencijos programoje rengėjai čia turi tikslą įrodyti Amerikos Lietuviams kad Lietuvos federalizacijoje su Lenkija glūdi Lietuvos atstatymas, tai pastebėtina kad tai nėra Lietuvių, Amerikos piliečių, kompetencijoje, o antra, mes tuo tik parodome savo silpną pasitikėjimą Amerika kaip mažų tautų, jų tarpe ir Lietuvos, gynėja;

4. Susidarytų \$20,000-25,000 pašalpa Lietuvos tremtiniams arba karo nuolatini Lietuvai atstatyti jei iš numatomų 300 konferencijos delegatų kiekvienas iš jų visą su konferencijoje dalyvavimu surištą išlaidų sumą paaukotų Lietuvos reikalams, arba nupirktų Amerikos Karo Bonų.

5. Didėsni Amerikos Lietuvių įiegy subendrinimas laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atstatymui yra svarbus ir rimtas klausimas. Bet, ar galima tikėti tokiu subendrinimu, kai „visų“ Amerikos Lietuvių konferencijos rengėjai Lietuvos Prezidentą drysta lyginti su R. Mizara, kai visus Lietuvos pareigūnus kaltina Lietuvos reikalų nesirūpinimu, kai tie patys „vienytojai“, jei jiegos leisti, kėsintųsi praryti kitus?!

Turėdami tai dėmesyje Rytų Tautininkų Centro Valdyba nutarė konferencijoje nedalyvauti.

J. G. Sagys J. C. Baltus
J. P. Ginkus Ona Valaitienė
D. Klinga A. S. Trečiokas
John Simen Vincas Vyšnius
P. Puskas A. Mikalauskas
X. Strumskis V. G. Abraitis.

SV. TĖVAS paskyrė Mons.

Teofilij Matulionį, Matregos Tuliarių vyskupą, Kaišiadorių vyskupu vieton mirusio Vysk. Kuktos. Kaip žinoma, 1933 metais Lietuvos Vyriausybė su dideliais sunkumais Vysk. Matulionį kartu su Latvių Vysk. Sloskanu ir daugeliu kitų kunigų išvadavo iš Solovky salų katorgos, kurion Sovietų valdžia buvo jį ištremus už ganytojišką darbą.

Ta aplinkybė kad, nežiurint karo sąlygų, apskunkinančių Šv. Sostui Bažnyčios administravimą, viena Lietuvos diecezijų greitai gavo naują vyskupą, o taip pat nepaprastus Vysk. Matulionio asmens savybės, parodo Šv. Tėvo rupestingą dėmesį Lietuvos reikalams.

AUKOS NOREM'O KNYGAI 'TIMELESS LITHUANIA'

Aukos ir prenumeras knygai siųskit adresu:
LVS Centras, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Nauji Prenumeratoriai iš Placios Amerikos

Knygos spausdinimo darbai einant prie pabaigos, Amerikos Lietuvių susidomėjimas ta knyga ir jos išleidimo rėmimas tęsiasi. Štai naujos aukos:

IS DETROIT, MICH.:

Vyt. Markuzas prisuntė:
Petras Banionis 5.00
Jonas Laurinaitis 5.00
Jonas Brinza 5.00
Juozas Pažeraitis 5.00
Petras Sukis 5.00
Lieut. Vytautas Bakas 5.00
Jonas ir Elzbieta Valiukas 5.00
Van Dyke, Mich. 5.00
Ona Povilauskienė 2.00

IS BALTIMORE, Md.

Marė Milunaitienė prisuntė
Mr. & Mrs. Jonas Dikenis 5.00
Mrs. Ursulė Brokienė 5.00
Mr. & Mrs. Juozas Matulaitis 5.00
Joseph Estella 5.00
Anna Daukantas 1.00
Stanley Janušas 1.00
Jonas Rekus .50

IS LOWELL, MASS.:

SLA. 173 kuopa, per St. Kučinską, 5.00
Nariai suaukavo:
S. Kučinskas 1.00
L. Paulauskas 1.00
J. Slaičunas 1.00
Smulkių sudėta 2.80
Viso 10.80

IS DONORA, PA.:

J. Urbaitis prisuntė \$15, šių prenumeratorių:
J. Urbaitis 5.00
M. Urbaitienė 5.00
A. Anuškevičius 5.00

(J. Urbaitis savo knygą skiria Dr. L. E. Chapman, savo svotui, Penna Senatoriui.)

IS CHICAGO, ILL.

James R. Cherry, Liet. Pil. Darbininkų Pašalpos Klubu sekretorius, prisuntė \$10 už 2 knygas Klubui ir pasižadėjo prisijusti daugiau. Klubas savo knygas skolinis savo narių vaikams pasiskaityti ir susipažinti su Lietuva.
J. P. Varkala 5.00
A. Andrews, 5.00
Melrose Park, Ill.

IS PASKIRŲ VIETŲ

Lakunas Kapt. Povilas J. Saltanis (Saltanis), kuris 1938 m. nugalėto Amerikiečių dovaną lėktuvą Lietuvos Šaulių Sąjungai, prisuntė \$10, iš jų \$5.00 skiria knygai ir \$5 Dirvos palaikymui.

Kapt. Saltanis dabar randasi Atlanta, Ga., ir sveikina savo draugus ir pažystamus.

John Rouiko, iš Columbus, O., prisuntė \$5 knygai ir \$5 Dirvos parėmimui.

N.N. (už 2 knygas) 10.00
Lt. Alfred P. Akelaitis 5.00
Pittsburgh, Pa.
O. P. Rosmauskas 5.00
Utica, N. Y.
Jonas J. Nienius, 5.00
Sweet Valley, Pa.
F. Saukiavičius, 5.00
Cleveland, Ohio
S. Telksnis, Cleveland 1.00

IS AMSTERDAM, N. Y.:

Petras Lalas prisuntė \$6—šių:
Jonas Vaičiūnas 5.00
Watervliet, N. Y.
Vladas Savickas, 2.00
Schenectady, N. Y.

Klaidos pataisymas:

LVS suvažiavimo progą, 4 Liepos, P. Lalas prisuntė \$13 aukų nuo Amsterdamiečių, ir prisuntė sveikinimą suvažiavimui su parašais. Per klaidą aukotojų sąrašą įdėta sveikintojų vardai. Aukavo gi šie:
James Kazikaitis 2.00
Petras Stankevičius 2.00
V. D. Reding 1.00
D. Rackauskas 1.00
Jonas Piliponis 2.00
John Raulin 1.00
Mrs. Sadie Ruska 1.00
Mr. & Mrs. P. Yurkunas 1.00
Juozas Sinčius 1.00
Kazys Baltuška 1.00

VERČIA LIETUVIUS DIRBTI

Vokiečių ministeris okupuotiems „Rytų“ kraštams išleido įsakymą pagal kurį „Ostlando“, taigi ir Lietuvos gyventojams įvedama darbo prievolė. Vyrai ir moterys tarp 18 ir 45 metų amžiaus turi dirbti kur jiems paskirta. Už pasipriešinimą grėsia sunkių darbų kalėjimas. Taisyklės nusako kad darbas gali būti ir už „Ostlando“ ribų, taigi gali būti išvežti iš savo krašto. Darbo prievolė netaikoma toms sritims kurios laikomos svarbiomis, kaip antai žemės ūkis, valstybinė tarnyba, ir tt. Kitose srityse dirbantieji žmonės gali būti priversti išmokyti kitokio darbo negu jie moka.

VOKIEČIŲ komisaras skelbia kad Lietuvoje esąs įvestas prekybos registras, kurį veda Lietuvos Ukio Rūmai. O patiemis šiems rumams vadovauja Vokiečiai.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Pagelbėkit išleisti Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Gyvename labai svarbų metų, esame gal išvakarėse to rytojaus kada bus svarstomas, o gal jau ir sprendžiamas, mažųjų kraštų likimas, taigi ir Lietuvos buitis. Bukime pasiruošę jį sutikti talkoje. Tegul laiku gauna Angliškai kalbantį visuomenės tikrą Lietuvos nušvietimą. Dr. Norem'o knyga puikiai atitinka tą skubų uždavį. Ji suras Lietuvai daug draugų, stojančių už Lietuvį tautos byla.

Lietuvos prieštai yra prirašę ir dar teberašo apie ją visokių neteisybių. Jie siekia, suklaidinę pasaulį, pakirsti pasitikėjimą Lietuvį tauta. Tokios piktos li-

teratūros yra paskleista visuose kraštuose. Mums reikia kovoti su ta piktybe, tiesa kovoti prieš melą, parodyti Lietuvą tikroje šviesoje, parodyti kokia ji išties yra buvusi ir kokia dabar yra. Tokios šviečiamosios literatūros dar labai maža teturime. Reikia jos daugiau. Del to kiekvienas spaudos žodis, rimtai aprašas Lietuvį tautą ir mūsų gimtąją šalį yra mums labai brangus.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Tikra Lietuviška Demokratija

Istorija moko kad kiekviena tauta eina savo paskirais keliais prie pagrindinių demokratijos vertybių. Rašus Amerikos Lietuvių bendradarbis, V. M. Klausutis, prisimena Lietuvos liaudininkų vado, partijos planus ir pinigų globos, vaistinio J. M. Makošio atsilankymą Ameriką 1926 metais, ir ginčus su juo.

Lietuvoje perversmų įvykus Makošius pripažino nepakenčiamumą sudarytos liaudininkų ir socialistų koalicijos, nes ji grovė tikrą Lietuviai įgimtą demokratizmą. Prisimėjęs kaip p. A. Smetona nepaliko tolimoms mūsų srovių užgaidoms, kaip prašalino Volde-
marinį fašizmą, krikščionišką demagogiją ir tarptautinį vėjiškumą, Klausutis sako, Lietuvoje sukurta buvo "demokratija su ribomis kur kultūrinė ir ukinė pažanga ejo sparčiai pirmyn."

Klausutis 1935 metais lankė Lietuvą ir liaudininkai Makaušis ir Kriščiūnas jam prisipažinę kad "didelė visuomenės dauguma" stovi už Prezidento Smetonos pečių. Kunigai Zelna, Jakimaitis ir Paulauskis pripažino savo partijos bankrotą, o Prof. Žemaitis, M. Biržiška ir Bortkevičienė sakė, nors liaudininkų partija oficialiai nebendradarbiavo su Smetona, bet "neoficialiai liaudininkai užima daugybę vietų vyriausybėje ir diplomatinėje korpuse". Bortkevičienė tikėjo, laikas išgydysis žaizdas ir busią daugiau bendrumo, nes Smetona "veja lauk iš tautininkų partijos oportunistus".

Idomu, Idomu

Darbininko korespondentą s praneša apie Dirvos galingumą tautinio gailėstingumo reikalu, lyginant su katalikų spauda. Garsė Darbininke tilpo K. V. pranešimas apie

vargą p. Pranaitės, Kun. Miluko knygu bendraleidėjos. Dirvos Mirgu Marga skyrius tą pranešimą komentavo. Valsius — iš Adv. F. J. Bagočiaus susilaukta piniginė parama, o iš katalikų p. Pranaitė dar nieko negavus.

Kartus Tiesos Žodis

Prof. Pakštas savo 50 metų gyvenimo proga gerai pasakė: "Dabartiniai pasaulio rašytojai beįėjai suprasti tragišką tautos, kurios žodį Vokiečiai bando sudėginti, kurios dainą bando kurčiais pelenais paversti (ir, pridursime, kurio tėvų žemes nori atimti), kurios teises net pati demokratija bando padoriai nutylėti."

Bet demokratija netyli. Lietuvos Atstovybės leidžiamas Current News biuletenis dažnai pacituoja tos demokratijos tvirtų balsų. Vienas tvirtiausių buvo Max Eastman'o balsas žurnale Reader's Digest, kur nurodyta, Lietuvą praryti noris kraštas, Rusija, neturi to be ko demokratija negali gyventi — laisvos viešos opinijos. Demokratijos ir komunizmo vedybos tik istorinės prievartos darbas. Tarp žiaurios raudono despotizmo ir šviesios, skaisčios demokratijos nieko bendro nėra.

Eastman'o straipsnis sukėlė diskusijų visoje Amerikoje. Jis mini Lietuvos laisvę ir jos priešai neturi kuo pateisinti Maskvos norą tą laisvę išmazos, demokratinės tautos atimti. Mes tikime, karą laimės demokratija. Tokiu būdu, šiandieninis kartus Lietuvos tragiškumas, gali būti, pavirs ateityje nauja, skaisčia viltimi. Bet snausti nereikia!

•VOKIEČIŲ teismas nutėisė mirties bausmę ukiu darbininką, Stasį Viganaušką, 22 m. amžiaus, ir Teresę Breivytę, 26 m. amžiaus. Jie buvo kaltinami ginklų laikymu. Abu nutėistieji kilę iš Radvilukų k. Kėdainių apskr.

•KAUNO Vokiečių laikraštis aprašinėja Vokiečių nazių partijos veikimą okupuotoje Lietuvoje. Iš to aprašymo matyti kad okupantai Lietuvon jau atgabenę tukstančius Vokiečių. Pav., Kauno mieste ir apygardeje ir Vilniaus mieste ir apygardeje naziai turi net 30 skyrių su šimtais padaliniais. Gegužės pabaigoje Raseinių ir Tauragės apskrityse skyrė turėję savo konferencijas.

PRIEŠ AUDRĄ (Putinas)

Lyg juodas šešėlis visur ir kasdien lydi tu mane, neramioji mintie, Ir liudėsio, baimės žodžius man kuždi Ir rodi kur debesys grumias juodi. Matau aš tas šmėklas. Zinau kad tenai Tai kraujo ir ašarų liejas tvanai.

Aš vėjo verkimuose rodos girdžiu Kaip skausmas vaitojimu skaukia didžiu, O vėtrai nurimus tyloje klausai — Tai tylus agonijos virpa balsai. Girdi — ir į vakarus skrend žvelgesys, Kur auga banguos debesys. Matai — ir į dangų malda Pro lupas tau veržias tada.

DARŽELIS (Putinas)

Man gražus, mergužele, darželio žolynai, Žaliais kerais sužėlę, taip buiniai, kupinai.

Čia man jaunystė kvepia iš tų skaidrių žiedų, Ir jautrią mintį slepia jaunos širdies aidų.

Pritinka tau, mergele, baltoji lelija. Ji sielą grožin kelia, ji žydi tavyje.

Žalias rutas nešioji ir prie širdies segi, — Ir man ruta žalioji, kaip tau, yra brangi.

Darželin eit vadina tie puikūs žolynai! Bet kas labiau masina, — mergele, ar žinai?...

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

— Niekai, vyručiai! — kalbėjo Akelis, rupeštingai kratydamas galvą. — Ir kiekvienas mūsų gali patekti netikėtai į plėšikų nagus. Kas bus kaip jie pripras žudyti suimtus. Nuo tokio apsiėjimo reikia juos atpratinti. Taip padaryti kad jie išsiky atgristų... Vada, po koją priirius prie dviejų nulenktų beržų, pamokyti geriau valdyti savo plėšikus, o jo vyrus visus iškarti ant medžių, kaip šunis. Tegul maitina varnas ir vilkus.

— Gerai sakai! — tarė taip jau senas vyras Lokis. — Bet pakalbėk su Erdvilu.

— Taigi, per tai taip niekiškai viskas ir pradeda pas mus eiti, — sutiko ir Akelis. — Kad jis neminkštautų taip tai nebūtų plėšikai drysė nedoriai apsieiti ir su Žiuriu. O dabar ot ko sulaukėm.

— O dar gali būti ir daug praščiau! — pridėjo Lokis, beviltinai mostelėjęs ranka.

— Ką tu nori tuo pasakyti? — užklauskė Akelis Lokio, nusiminęs ne tiek iš žodžių kiek iš jo balso ir rankos mostelėjimo.

— Et! — atsakė tikėtai vyras ir atsi-traukė. Kiti vyrai mažai davė svarbos Lokio žodžiams, bet Akelis pažūrėjo į tokį Lokio elgesį dideliu įtarimu. Vienok taip viskas klostosi jog Akeliui neteko su juo umai arčiau pasinėkėti. Pašnekesys buvo atidėtas ilgesniam laikui: ir reikala, ir darbymetė kenkė. Po darbymetė pulko dalis su Akeliu nuskrijo kur tai ten krėsti šlavintų pilaite. Norkuno pilyje likosi saujelė vyrų su Erdvilu.

Sode po pietų senos ovelės paunksmėje gulėjo Erdvilas. Netoli nuo jo sėdėjo Žvingilė ir verpė. Tarp jų dviejų užėjo šneka apie Žiūrį.

— Apie Žiūrį vėl jokių žinių? — paklausė mergina.

— Turbut tiesa kad bjaurybės plėšikai jį nužudė, — kalbėjo Erdvilas, neduodamas status atsakymo. — Bet to jiems aš taip nepraleisiu.

— Jau tu jiems ir be to ikvaliai atkeršijai, — tarė Žvingilė. — Tu tikėtai paskaityk kiek tu jų išžudei, kiek jų pilių išdeginai...

— Bus jiems dar ir ne taip! Jeigu ir iš Pašlavinio vyrai neparnes jokių žinių apie Žiūrį, tai jo gyvo nėra. O jeigu taip tai aš nuo šio laiko kiekvieną plėšiką patekusį į mano nagus, žudysiu kuopikėliausia. Kiekvieną duosiu perplėsti tarp dviejų beržų.

— Ir jų vadą? — paklausė mergina visai nubalus.

— Vadą pirmutinį.

Nutilo abudu. Erdvilas, užsimastęs apie Žiūrį ir jo nelaimę, o Žvingilė visa nubalus ne tikėtai žodžiu ištarti, bet ir piršto pajudinti negalėjo. Jos laimė kad Erdvilas nepažūrėjo į ją. Taip praslinko valandėlė. Mergina spėjo atsipeikėti ir vėl ėmė neva verpti.

— O kaip manai, kada sugrįš mūsų vyrai? — užklauskė ji brolio.

— Jie sugrįš arba rytoj arba vėliausia jau užporyt.

Merginos veidas dabar nuolat mainėsi. Matyti buvo jog jos viduje eina arši kova. Pirstai vietoje verpti piktai gnaužė ir tampė siulų tolkele. Bet štai vidujinė kova turbūt pasibaigė. Ant merginos veido, ant kaktos atsirado rustus rėžiai, akys sužiuro įtemptai, o balsas, ir tas persimainė, pasirodė užkimusiu, kada ji pratarė ir broli:

— Tu gyveisi esąs tvirtas! Na! Pabandyk nutraukti šitą siulų tolkele. Aš ja surišiu tau rankas.

— Tai besama čia ko, — atsiliepė ir tai Erdvilas. — Ir bandyti neverta.

— Tu neniekink taip, nes vargiai pajiegsi nutraukti.

— Ar jau ne vienu siulu tu manai mane surišti?

— Ne siulu! Dviem posmais. Ir jų bus ikvaliai. Pamatyti! Nesigirk per virš!

— Na, jeigu tu taip šneki tai rišk, — atsiliepė galiausiai Erdvilas, atkišdamas sereį rankas.

— Ne taip! — tarė ta. — Duok aš į užpakalį surišiu. Ot taip, tai nei vienas

nenutrauks.

— Rišk ir į užpakalį, — sutiko Erdvilas.

Žvingilė vietoje dviem posmais, surišo brolio rankas visa tolka.

— Na, trauk dabar! — paragino ji.

Erdvilas išlėto skėstelėjo rankas, bet raištis laikė. Ant jauno Žvingilės veido pasirodė arši išraiška, ir jos akys blykstelėjo paslėptu užsiganėdinimu: penkiolikos metų merginai dabar galėjai duoti visą dvidešimt metų. Nubalęs jos veidas dabar pradėjo rausti.

Erdvilas spustelėjo drutą raištį smagiai rankom, ant rankų mėsos išsiputė rinčiai... ir tolka pokštelėjus nudribo žemėn.

Nutraukei! — tarė Žvingilė vėl nubalium lupom.

— Aš tavo tokias tolkas ir dvi nutraukčiau, — atsakė Erdvilas, guldamas vėl ant vejos.

— Gerai, tu pagyre! Vieną nutraukei, bet ne dvi! — ko ne švauskdama kalbėjo Žvingilė, pasisukus eiti į svirną.

— Duok šian, jeigu tau negaila tavo darbo, — iršdamas atsiliepė Erdvilas.

Žvingilė ant tu pėdų gryžo iš svirno, sustvėrus tolkele. Surisio jam vėl rankas į užpakalį. Neatsargus Erdvilas ir dabar nepatėmijo kuo jį riša. O ta rišo suka šilkų tolkele. Surisius vėl paragino broli traukti.

Bet veltu dabar Erdvilas statė visas savo pajegas. Rankos braškėjo, bet tolka laikė.

Žvingilė įsitikinusi jog brolis negali nutraukti raiščio, viena akimirka ištraukė iš jo kišenius raktą nuo Skučo kalėjimo, čia jau atrakino ir paleido plėšikų vadą.

Pajutęs klastą, Erdvilas grieždamas dantimis suko rankas, bet viskas buvo veltu. Iš nubrauktos rankų odos net tekėjo kraujas, tino kunas ties raiščiu, bet raištis laikė.

— Bėgkime dabar! — skatino įsimylėjęs mergaitė Skučą. — Bėgkime!

— Traukis šalin! — suriko rusčiai. — Su tavim aš paskui... Dabar man reikia pabaigti štai su juo.

Plėšikų vadas artinosi prie Erdvilo, kurio rankos buvo surištos.

— Na, tu, Norkuno pilies kunige! Gyreisi tu jog į plėnis paversi mano pili, jei sužinosi kur ji. Ji ant salos Vygrių ežere. — Ka! ka! ka! — juokėsi plėšikas, žiūrėdamas kaip Erdvilas raitėsi iš piktumo, stengdamasis nutraukti raištį. — Gyreisi drutumu, o negali nutraukti siulo tolkelės. Ka! ka! ka! — pasileido vėl juokais.

Šitas plėšiko išjuokimas tartum durte perdurė visą Erdvilo esybę. Išgirdęs tai, nutraukė Erdvilas bandęs nutraukti raištį. Atsisistojo prieš plėšiką ir, metęs piktai akim į jį, atsiliepė:

— Ne tu mane nuveikei! Nei jiega, nei klasta tu negalėjai man nieko padaryti. Pražudė mane mano tikra sesuo. Juoktis tau čia nėra iš ko. Laimės lėmimas ir tau nežinomas.

— Ka! ka! ka! — užkvatojo vėl Skučas. — Kaip matau, moki tu šnekti. Na, šnekėk kol dar laikas. Neužilgo uždegsiu aš tavo pili. O kad nebūtų kam ją ginti ir gesinti, aš dabar visus bobas surišiu. Tegul ir jos sudegs.

Tai ištarsęs Skučas nuėjo į stubas, kur netrukus pakilo riksmas ir vaitojimai. Žvingilė nusekė paskui plėšiką, kaip seka šuo paskui savo valdovą.

Išėjęs iš sodo, platus kiemo viduryje stovėjo Erdvilas, liudnai žiūrėdamas į savo pilies sienas, ir aukštą kuorą. Žiūrėjo kaip ir atsisveikindamas.

Bet štai vienoje akimirkoje nuliudimas išnyko, ir nors surištas, šoko Erdvilas bėgti laukan iš pilies. Jo galvoj blykstelėjo mintis jog Skučas gali ir užtrukti truputį stubose, o giria nuo pilies netoli. — Įpluti į girią! — šnabždėjo sau vyras.

Bet ir čia nelaimė. Nežinia iš kur atsiradęs kitas plėšikas pastojų vyrui kelia. Paskutinė viltis išnyko. Dabar Erdvilas aprimo visai.

— Taip man laimė lėmė! — pamanė jis, ir šita mintis galutinai sugrąžino jam ramumą.

(Bus daugiau)

KAS laukia Italijos? Alijantai, tai yra Amerika ir Anglija, labai gerai išplanavo kariavimo strategiją kada pasirinko užpulti Italiją, didžiausį Hitlerio partnerį, ir pasivyrzo išmūsti Italus iš karo.

Kaslink Mussolinio pašalinimo, daroma visokių speiojimų. Tuli sako jog tai galėjo būti viena priemonė paties Hitlerio išbandyti ar alijantai, pašalinus diktatorių, sutiks daryti taiką su militaristais vadais, išgelbėjimui tų truksmingų valstybių nuo visiško jų sugriovimo, atimant kolonijas ir tt. Italai, Mussoliniui pasišalinus, pradėjo kalbėti apie taikos išlygas, bet reikalauja "garbingos taikos". Zinant kaip pasielgtų Hitleris ir Mussolini su savo nukariautomis šalimis, ypač galutiname atvejuje sumušant Angliją ir Ameriką, turime pripažinti kad Italai nėra verti "garbingos taikos" ir jiems tėra viena sąlyga: besalyginis pasidavimas.

Bet yra ir kita pusė: Italijai gresia anarchija, kuri jau apsiroškia, ir jeigu derybos tiesis per ilgai, gali nelikti su kuo alijantams nei tartis. Bolševikai ir socialistai, abi grupės raudonos vėliavas nešini, pradėjo demonstruoti, reikalaudami "taikos". Jie neišreikalaus taikos, bet įves suirutes tokias kuriose tik Maskva galės daugiausia naudotis. Visos demonstracijos keliamos prieš "fašistus", kurių jau nėra, bet tas reiškia valstybės plėšinimą iš vidaus.

Po Italijos seks Balkanų paliuosavimas iš Hitlerio įtakos. Bet kas ten gali pirmiausia įsigalėti jeigu ne bolševikai, kurie iš Maskvos paruošti, jeigu alijantai neapsirūpins jų apsauga, o tik pagelbės įvesti anarchiją.

Kas gali užvaldyti Prancūziją, jeigu be tvarkos ir plano ji bus pradėta iš Vokiečių vaduoti? Aišku, komunistai. Kas iš to seka kiekvienam aišku.

Butą naudinga alijantams pasimokinti iš atsitikimo su Italija kaip elgtis ir kitose šalyse.

•KAIP plačiai apmėmė Ameriką žmonių gyvasties apdraudos planas parodo šis faktas: 1942 metais mirusių šeimoms išmokėta gyvasties apdraudos po \$68,582,000 į dieną, arba suvirš \$2,402,000,000 ištisą metą.

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

TAI REIŠKIA kad įvyks katalikų, socialistų ir sandariečių tarpsprovinė konferencija Pittsburghe, Pa.

Nors tie tarybiniai konferencijos šaukėjai ir apvertė kolonijas kvietimo lapeliais, susirasdami net ir tokias kolonijas Tarybų kurios su ta ALT ir nieko bendro neturi, tačiau tie tarybininkai aplenkė su kvietimu Tautininkų Centrą Brooklyne ir Lietuvai Vaduoti Sąjungą Clevelande.

NORS tie tarybininkai ir nekvieta LVS nei Tautininkų Centro, kaip sau 'nekošernas' organizacijos, tačiau aš pilnai tikiu tie ignorantai susidurs savo konferencijoje su stipria opozicija ir nebus jiems taip lengva praversti pro-Lenkiskų planus, kurie pakenktų Lietuvai siektis Vilniaus.

STALINO organas Laisvės sieksinėm raidėmis patalpino laiška vieno Lietuvos jaunolio neva iš Vokietijos apie "Baisią Ten Lietuvų Buklę".

Kad Lietuvų bukklė ten baidi mes visi pilnai žinom, kaip lygiai žinom kad ir Sovietų Sąjungoje Lietuvų tremtinių bukklė baidi, gal dar baisesnė, kurios Laisvė nepaduoda, slepia.

Bet kad tas laiškas kurį Laisvė perspausdino iš laikraščio "Už Tarybų Lietuvą", kuris išėina Sovietų Rusijoje, būtų iš Vokietijos per rankas pasiekęs Sovietų Sąjungą aš tam netikiu.

Tikriausia gali būti kad kalbamas laiškas yra pagamintas kokio nors Paleckinio "inžinieriaus" pačioje Sovietų Sąjungoje pagal užsakymą, propagandos tikslui.

LAISVĖS pišoriai polemizuodami su So. Bostono Darbininku apie Lietuvų duosnumą Dėdei Samui, pasigyrė kad "pažangieji" Lietuviai (suprask Stalinciai) yra duosniausi.

Kad jie yra duosniausi — tik ne šiai šaliai bet Sovietų Sąjungai, kurios vardu prisikolektavę maitina savo alkana pilvą, — tai tiesa, kitaip tie Stalino šarančiai badu išsiptų.

O kad jie būtų duosniausi šiai šaliai kurioje jie gyvenami taip uoliai veda Stalino propagandą tai tuščias pasigyrimas ir didelis melas.

LIETUVIŲ krauju susitepusio Stalino gizeliai iš kailio neriasi ir į padanges kelia kaip jie vadina "ordinuotą Lietuvos tautos poetą" Liudą Girą, talpindami jo eilėraščius ir jo atvaizdą visokiose pozose.

Šiandien Liudas Gira jiems yra "talentuotas ir ordinuotas" "Lietuvių tautos" poetas, o kaip čia senai tie patys gaivalai Liudą Girą visai pludo, niekino ir smerkė.

Kodel gi pas Stalino tipus tokia didelė atmaina linkui Liudo Giras pasidarė nuo to kaip kruvinasis Stalinas pavergė Lietuvą? Todel kad šiandien Liudas Gira, budamas Stalino nelaisvėje, rašo musų išgągoms tokias eiles kokias Stalinas pageidauja, arba tikriai tariant, įsako jam rašyti.

STALINAS pasinaudodamas dabartiniu karu gavo progą perkelti savo propagandinę mašiną į šią šalį.

Pas Lietuvius, kaip kokia įžymybė, atsiųstas kokis ten Ratomskis, kuris bijodamas iškrypi iš Stalino nurežtų vėžių, atkalba iš Stalino kantiškų nusirašęs maldele, slovinančią Sovietų Sąjungą ir "saule" Stalina.

Amerikiečiuose svarbią rolę lošia filmos kaip "Mission to Moscow", "The Russian Story" ir keletas kitokių vardais filmų; keli Sovietų jureiviai ir keli importuoti kalbėtojai, kurių tarpe figuruoja ir tula bobelka, Mogiliff.

Vėliausia importuota du So-

Kinų Iškilmėje

Kinų vyriausias vadas, Generalissimo Čiang aki-šek vyksta į United Nations dienos iškilmes, lydėdamas savo broliu, Mm. Kung. Jis liko Kinijos prezidento pareigose, mirus šiomis dienomis prezidentui Lin Sen.

viety žydėliai, kuriems paskirta sulošti svarbią rolę aukštesnėse sferose.

Atrodo kad nemažai yra patęptas ir Vilkas, kuris jau parašė net dvi knygas.

Na o kiek Amerikoniškos propagandos yra Sovietuose? Ogi nieko. Per Stalino sieną Amerika negali nieko parodyti Sovietų gyventojams. Amerika gali tik duoti Stalinui ginklus.

KAM ERZINTI GERUS LIETUVIUS?

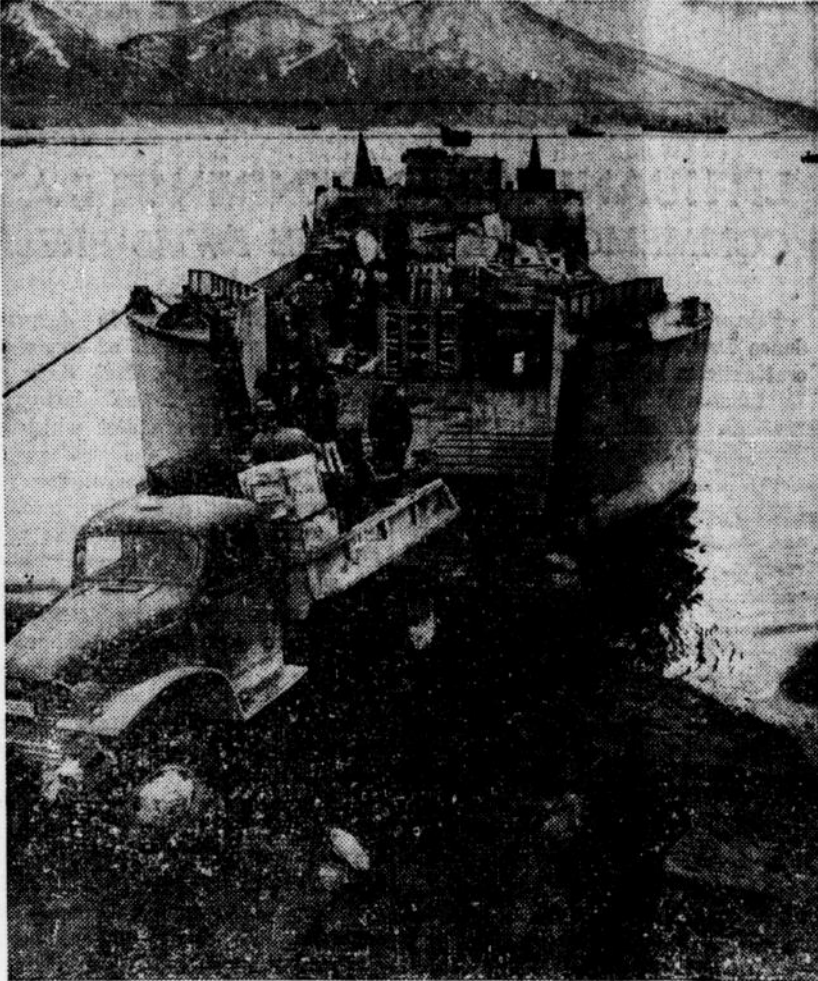
Vienybėje duodamas vietos straipsniams agtuojantiems už Lietuvų bendradarbiavimą su Lenkais, redaktorius Juozas Tysliava papildė keliaropą žaia, kuri — viena ir svarbiausia — yra jo paties laikraščiai, nes Vienybės skaitytojai yra seni Lietuviai patriotai, jie piktnasi tuo ir atsisako Vienybę remti. Pataikavimas visiems (ir nenaudžiams) gero nenės.

Toliau, p. Tysliava gerai žino kad tuos straipsnius rašo vienas bereikšmis asmuo, užsišpyrėlis, suklydęs, nenorintis prisipažinti padaręs klaidą, o Vienybę leidžia ir toliau klie-dėti.

Jo straipsnių išvados privaleto įžeisti paties p. Tysliavos Lietuvišką savigarbą, nes žino jis puikiai Lietuvų tautos nusistatymą link Lenkų. Leisdamas tuos straipsnius Vienybėn, p. Tysliava lyg rodo norą pakeisti tą Lietuvų nusistatymą į Lenkus, ko neatsieks.

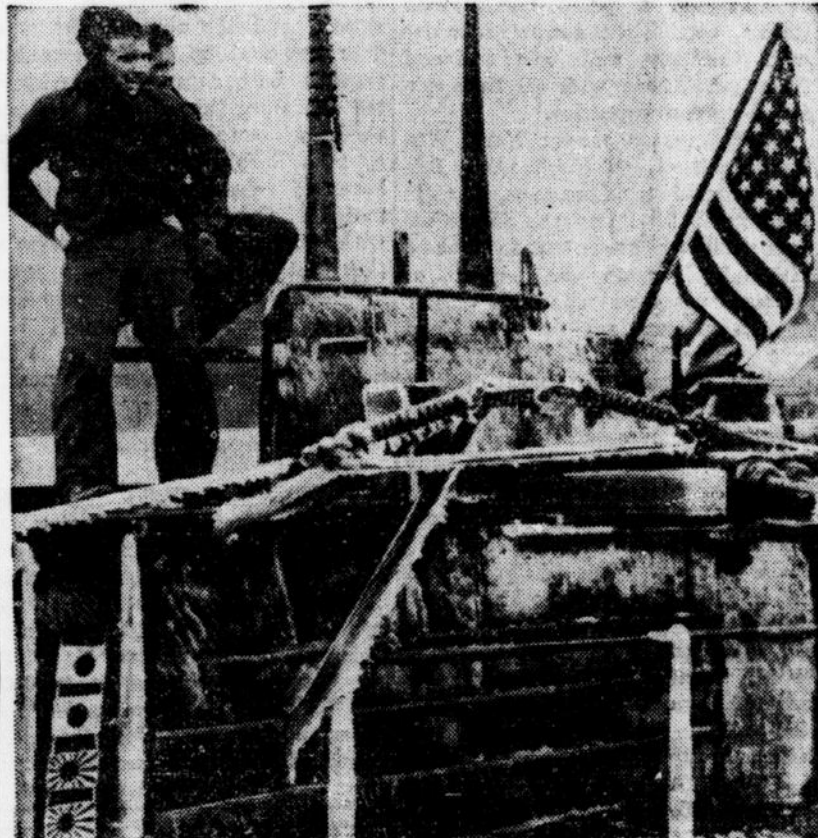
Kadangi už Lenkus argumentuoja tik vienas neturintis kokių veikti advokatėlis, o prieš jį rašo net eilė rimtesnių asmenų, kurie ne asmeniškais sumetimais, bet istoriniais faktais vadovaujasi ir atstovauja Lietuvų tautos nusistatymą, Tysliava turėtų rimčiau pažūrėti į dalyką ir neaiškoti laikraštyje vietos tokiems bengž-

Tokiais Laivais Privežama į Krantą Reikmenys

Šitokiais laivais-keltais prigabenama maistas ir karo reikmenys Amerikos kareiviams į iš priešų užimamas salas, kuomet kitose dalyse vedama karas. Čia parodoma prigabenimas reikmenų Aleutišose salose, laike atėmimo Attu salos.

Vaiko Japonus iš Placiųjų Jūrų

Ledu apkibes Amerikos submarino paviršius. Šis submarinas veiks šiauriniame Pacifike, nuskandindamas kelis Japonų karo ir prekinis laivus.

diems rašiniam, kurie sukelia pasipiktinimą Lietuvų daugiau Vienybė ir jos redaktorium, negu tuo nuo tvoros nusiritusiu į Lenkų purvyną rašėju.

Kur liečiasi musų tautos interesai, p. Tyslavai nėra prasmės teisinti jų erzinančių rašinių talpinimą jog "kiekviena ginčo pusė, paprastai, turi savo tesybę". Mes stovime Lietuviškoje pusėje ir pageidaujame to iš Vienybės.

Lenkų pusėje — Lietuva neturėjo teisės į nepriklausomybę, Lietuviai neturi teisės į Vilnių. Ar Vienybė su mumis ar su Lenkais?

Senas Vienybiets.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono
1302 Lamar St. Dayton, O.

TELENEWS THEATRE

Naujas March of Time

"...And Then Japan" tai yra naujasis vėliausias March of Time vaizdo, kuris pradėdamas rodyti Telenews Theatre penktadienį po pietų, Rugs. 13. Tai yra suteikimas žmonėms platesnių informacijų apie musų priešą kurį mes karaujame Pacifike.

Ar Japonija yra musų tikras atkaklus priešas? Kaip ji galima atakuoti ir nugalėti? Ar karas su Japonija užsits per eile metų, ar nugalėjimas Vokietijos ir Italijos ragretins baigimą karo Pacifike? Telenews taip pat rodo filmą iš karo mūšių Sicilijoje ir kitur. Parodoma užėmimas miesto po miesto, ir kaip žmonės sutinka užkariautojus.

Duok žmogui šviesą — jis pats atras sau kelią — kas platina Dirvą — tas platina apšvietą.

PER TVORA PASIŽVALGIUS

DIRVOS gerb. redaktorius teisybę sakė kad Lenkai tik ir laukia iki koks vienas kad ir žioplaušias Lietuvis pasisakytų kur viešai jog sutinka sueiti į santykius su Lenkais, ir Lenkai tą pareikimą naudos kaip visos Lietuvų tautos sutikimą pasivergti Lenkam.

Vienas toks vėpla atsirado — jis tą paskelbė savo gazietoj, — ir Lenkų laikraščiai Amerikoje ir Anglijoje jau pleškina straipsnius duodančius supras-ti lyg jau visi Lietuvos žmonės — "su mumis"!...

Gaila kad vienas nedisciplinuoto razumo nenaudėlis išstato visą tautą pavojun ir nėra kas jį suvaldo, kol kas.

Susilauks jis karo lauko teismo Lietuvoje, kaip jam jau yra pasakyta.

Toks galas tinkamiausias visiems tautos išdavikams.

KAŽIN kaip buvęs Lietuvos žvalgybos agentas, Liudas Gira, jautėsi kai jam ant krutinės raudoną ordiną segė tie kuriuos jis kalėjiman kišdavo?

KAŽIN kaip jautėsi pats Padleckis, kuris savo knygoje apie Sovietiją 1933 metais tvirtino: "Sovietija tai politinis ir ekonominis absurdas", ir už tai Kapsuko buvo išvadintas "Lietuvišku buržuju"?

LIETUVISKI bolševikai savo spaudoje dažnai "iš numirusių prikelia" pralotą Macijauską. Bet tegul prikelia ke-

Pradžia Naujojo Pasaulio ir Pabaiga Senojo

Pirmiausia mes norime išreikšti prasmę žodžio pasaulis: šioje vietoje žodis pasaulis reiškia visuomenę ir politiską tvarką, arba regulą valdančią žmones. Dabar tas pabaigos laikas jau akyse matomas.

Vargų laikas prasidėjo nuo 1913 metų, nes Jezaus žodis liudija taip (Kalba Mat. 24:3, 8): Sukils tautos prieš tautos ir karalystės prieš karalystes ir tada bus didis karas, maras, badas ir žemės drebėjimai kokių niekad nėra buvę žmogaus istorijoje. Tie daiktai reiskia Jezaus antrą atėjimą ir čia yra faktas, ne išmislas, nes kiekvienas gyvenamas šitame laikotarpyje mato visus baisesnius nusidavimus. Bet dar toliau pakartokime Jezaus žodžius ir žiūrėkime ką Jis sako — kad po karo, maro ir bado prasidės baisi vargu ir prispaidu gadynė kokios nėra būstabydyti jokiū būdu negalima.

Jau dabar ji norint su Pasaulio mokyti vyrai pavartau priemones ją užgesinti, bet negali, tiktai vienas Dievas tą gali padaryti. Niekur nėra žinoma kaip tik bitilijoje apie tuos laikus. Dievas išranko liepė savo pranašams užrašyti kas turės nusiduoti ateityje, kad visos surėdymas ant šios planetos bus sunaikintas. Šitai vergų ugnyje sėtono karalystės pabaiga. Dievas bus Karalius amžinai. (Biblijos ištraukos: Apr. 21:7-8; 1 Kor. 15: 24-25; Agai. 2:7-8. Mala-ka 1:4). Skelbia Wm. Shimkus, 1150 E. 76 St., Cleveland, Ohio. (Skelbimas)

turis bolševikų nužudytus Dro-vės bendrovės direktorius, Amerikiečius Zostautą, Šimaitį, Strimą ir Vaitekuną

šmugelystę, konferencijos šaukimo tvarkos susukimu, ir man niekas jų nepatėms!

HIPPODROME

"Hit The Ice"

Užgrusta juokais nauja komedija, su Abbott ir Costello, yra ta vėliausia Universal filmas, "Hit The Ice", pradėta rodyti Hippodrome Theatre ketvirtadienio rytą, Rugs. 12, nuo 1 val. nakties, tiems kurie naktimis dirba.

Su jais vaidina Ginny Simms, žymus radio žvaigždė, taipgi Patric Knowles, Elyse Knox, Marc Lawrence, Helen Long, Gene Williams ir buris puikių ledo čiuožinėtojų su Johnny Long ir jo orkestru.

Bud ir Lou vaidina fotografavimo mėgėjų rolėse, kas įveda juos ir į išgastį. Veikale ineina gražus vaizdas čiuožinėtojų, daug gražių dainų, juokų ir šiaip įvairumo.

"BLOCK-BUSTERS" MADE OF OIL!

BLOCK-BUSTER BOMBS OWE THEIR TERRIFIC WALLPOT TO TNT. IF WE HAD TO RELY ON FORMER SOURCES OF SUPPLY, AMERICA MIGHT FACE A SERIOUS SHORTAGE. BUT PETROLEUM CHEMISTS DEVELOPED TOLUENE FROM OIL — THE BASIC INGREDIENT FROM WHICH NEARLY ALL OUR TNT IS MADE TODAY! NO DANGER OF SHORTAGE NOW — THERE'S PLENTY TO SMACK BOTH HITLER AND TOJO DOWN!

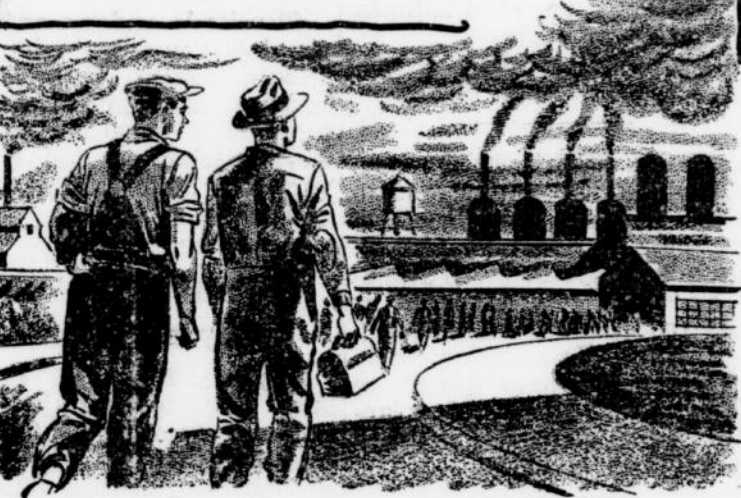
NAVY GUNNERS CAUGHT THIS FISH WITH WORMS

HARDENED STEEL "WORM" GEARS THAT TRAIN BIG GUNS DEAD ON A TARGET. BUT UNTIL SOHIO LUBRICATION ENGINEERS STEPPED IN, 3 OUT OF 4 OF THESE BIG GEARS NEVER SAW A SHIP. THEY CRACKED IN THE FINAL GRINDING—HAD TO BE SCRAPPED. SOHIO SULKLEER GRINDING OIL PROVED TO BE THE REMEDY. NOW THESE WORMS ARE "RIGHT"—AND U.S. NAVY GUNNERS FIND THE "FISHING" BETTER!

WHICH IS BIGGEST?

WHICH AMERICAN INDUSTRY DO YOU THINK IS THE BIGGEST PRODUCER OF WAR PRODUCTS? RIGHT, YOU ARE! IT'S THE OIL INDUSTRY—WHICH TURNS OUT TWICE THE WAR TONNAGE OF THE NEXT BIGGEST BASIC WAR PRODUCER.

WALKING WON'T DO!

4 OUT OF EVERY 5 WAR PLANT WORKERS DEPEND ON AUTOMOBILES TO GET TO WORK. THAT'S WHY ONE OF SOHIO'S MOST IMPORTANT WAR JOBS IS TO "KEEP 'EM ROLLING" ON THE HOME FRONT! A HIGH GOVERNMENT OFFICIAL SAYS: "IT IS A MILITARY NECESSITY TO KEEP THE COUNTRY'S TRANSPORTATION SYSTEM ALIVE!"

AR JUS ŽINOJOT ŠITĄ?

Artificialė migla, daryta iš slapto petroleumo produkto, buvo naudojama Amerikos ir Alijantų kareivių įsivertinti į Šiaurės Afriką.

Aliejus, aliejus visur! Beveik viskas ką paliečiat reikalauja aliejaus kuriame nors jo išdirbimo laipsnyje. Aliejaus chemikai dabar bando naują syntetiską produktą apdengimui blesinių maisto industrijai.

Paipų linijos gryžta atgal! Pagelbėjimui palengvinti Atlantiko pajurio aliejų stoką, aliejų kompanijos atauko paipų linijas atgal kurios siuntė aliejų iš Rytų—dabar gabena jį atgal į Rytus!

Japonų "Zeros" nušaukiamas aliejum! Karo iškūtuvi kurie šauda Japonų "Zeros" iš erdvių gali lėkti paskutinius 500 yardų paraku—bet jie skrenda pirmas 500 mylių gasolino! Aliejus yra amunicija!

Keblus taikins! Alies lėktuvai urėtų sunkų laiką bombarduoti mūcu aliejaus laukus. Ieškant aliejaus, palikymui jo ištekliai ir žemę kainą aliejaus industrija atdaro laukus iš penkių milijonų akrų per 23 valstijas!

Dirva metui vis \$2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už \$2.00 visam metui tiems kurie atnaujiną savo prenumeratą neveluodami, kaip tik pasibaigia, ir tiems kurie dabar naujai užsirašo. Del karo mato visko pabrangimo, laikraščio leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi būti jums prieinama kaina. Ap-sirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku, palengvinsit jai eiti.

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykite jiems Dirvą už \$2.00, arba pakalbinkit, lai patys užsirašo šį įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už \$2.00 visam 1943 metui.

(Idėkit į laiška \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

DIRVA

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

PREZ. A. SMETONA
VYKSTA Į RYTINĘ
PENNSYLVANIJA

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona penktadienio rytą išvažiavo į rytinę Pensylvaniją, į Mahanoy City, Pa., kietos anglies kasyklų sritin. Ta Pensylvanijos dalis yra tai lopšinė Amerikos Lietuvių gyvenimo ir kultūros.

Ponas Prezidentas išvažiavo į traukinį į Pittsburghą, kur jį pasitiks Mahanoyjaus klebonas Kun. Česna ir Kun. Juozas Sukevičius, iš Tamaqua, ir automobilio vėžis į Mahanoy City.

Kartu su p. Prezidentu važiavo Dr. S. T. Tamošaitis, L. V. S. pirmininkas, ir K. S. Karpis.

(Kaip Mahanoyjaus Lietuviai laukia p. Prezidento skaitykit ant p. 1-mo.)

Lietuvių Demokratų
Klubo Indorsavimas

Lietuvių Demokratų Klubo ekzekutyvo komiteto susirinkime Rugsėjo 5, P. P. Mulilio ofise buvo užgirti sekančiai kandidatai miesto valdyboms nominacijoms Rugsėjo 28:

Mayoru — dabartinis Mayoras Frank J. Lausche.

Councilman 10 Warde — Edward Pucel.

Councilman 21 Warde — Frank H. Durkin.

22-me Warde — James McCaffery.

23-me Warde — Edward Kovacic.

Lietuviai balsuotojai prašomi pasirūpinti dalyvauti nominacijų balsavimuose Rugsėjo 28 ir balsuoti už pažymėtus kandidatus.

P. P. Muliolis, Rašt.

LVS Rengia Smagią
"Garden Party"

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Pirmas skyrus rengia smagią "Garden Party", p. Onos Pečkaitienės sodelyje, 6028 Superior Avenue, šeštadienio vakare, Rugsėjo 11. Šio parengimo pelnas eis Lietuvos reikalams, ir visi geri Lietuviai prašomi dalyvauti. Bus smagus pasikortavimas, pasikimėnėjimas, užkandžiai ir vašės.

Komisija netrukus pradės platinti tam tikslui tikietelius.

LANKESI CHICAGOJE

Dirvietis Dominikas Joku-baitis praleido penktą dieną Chicagoje, kur aplankė savo gimines ir pažystamus. Pasimatė su visais savo draugais, ir sakė rado daugelį nusiminusių, mat, vaikai išėję kariuomenėn.

Viešėjo pas savo pusseserę Mirtą Radzevičienę, ir aplankė buvusią Akronietę Veroniką Balsienę ir kitus.

Demokratai Rems
Prez. Rooseveltą

Rav T. Miller, Cuyahoga Demokratai vadas, išdirbo programą su Demokratų vadu Washingtonu, remti Prezidentą Rooseveltą 1944 metais jeigu jis sutiks kandidatuoti ketvirtam terminui.

Taip pat pradėta Clevelande vaju už nominavimą Wendell Willkie kandidatui iš Respublikonų partijos. Jo rėmėjai sakė jis esąs vienintelis Respublikonas kuris galėtų sumušti Rooseveltą prezidento rinkimuose.

•OHIO valstijos 800 karo reikmenų dirbtuvėse dirba apie 78,000 vyrų kurie yra drafto klesoje, tačiau paluosuoti nuo karinės tarnybos dėl savo darbų specialybės. Betgi jie visi bus persijoti drafto ir apie 70 nuos. iš jų bus pašaukti į militarinę tarnybą sekančių 6 mėnesių bėgyje.

LANKOSI DETROITETĖ

Clevelande vieši Detroitietės Dirvos skaitytoja Veronika Mikalauskienė. Apsilankė pas p. Ročkus ir kitus.

Ji buvo pamatyti Lietuvių Darželį, sakė labai patiko. Apsilankė ir kitus darželius, ir atsilankė Dirvos redakcijoje.

PASTU prenumeratą galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišką \$2 su pilnu savo adresu.

MIRIMAI

KATKAUSKAS (Katkus) Antanas, 56 metų, nuo 19709 Shawnee ave., mirė Rugs. 4; pašarvotas buvo Della Jakubas laidotuvių namuose; palaidotas Kalvarijos kapinėse, Rugs. 7; pamaldos atsiuvo naujos parapijos bažnyčioje.

Liko žmona, Veronika, du sunai, Robertas, ir Antanas, šis U. S. Armijoje.

RUDAITIENĖ Petronėlė, 89 m., nuo 1602 Castle av., mirė Rugs. 4, pašarvota buvo Della Jakubas laidotuvių namuose; palaidota Rugs. 7, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko dukrė, Mrs. P. Balsis, ir sunus Juozas Rudaitis bei anukai.

Abiejų laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubas.

SHOWER PARTY

Šeštadienio vakare, Rugs. 7, buvo surengta vestuvių "show-er party" Bronei Gražulis, jos tėvų Juozo ir Marės Gražulių namuose. Bronei iškėlė už kareivio Pvt. J. Frank Reilly Liepos 20, tai tik po vestuvių jai surengta šis apdovanojimo pokilis. Tėvai gražiai savo svečius priėmė, pavaišino, ir visi turėjo smagu laiką. Jau-navedė gavo dikčiai puikių dovanų; atsiuntė dovanas ir jos vyras ir brolis iš kariuomenės.

SUSEKA KAVOS VAGIS

Pereitą mėnesį vienos trokų kompanijos trokve buvo išvogta 5 tonai kavos. Pastaromis dienomis dalį tos kavos surado pas tūlą Italą, Amato, kuris turėjo 450 svarų ir pardavinėjo pigesne kaina.

Reikalauja Merginų
į U. S. Marines

Clevelande vadama vaju gavimui 600 merginų arba jaunų moterų tarnauti U. S. Marines korpuse, nes juo daugiau moterų užims nekarines pareigas Marinių įstaigose, tuo daugiau vyrų bus paluosuota stoti į kariuotojų eiles.

Sudarė Tarp-Rasinių
Taikymo Komitetą

Mayoras Frank J. Lausche buvo sukvietęs baltųjų Clevelando gyventojų veikėjų ir visuomenės vadų ir vietos negrų vadų konferenciją aptarimui būdų išvengti rasinių riaušių tarp negrų ir baltųjų, kokios įvyko Detroito ir kitur.

Mayoras paskyrė komisiją tam tikslui, kuri skleis gerą valią tarp baltos ir juodos rasės gyventojų.

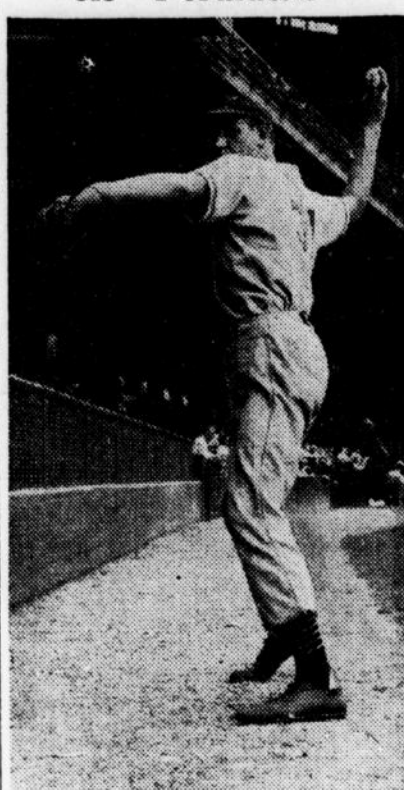
•C. E. I. Co. darbininkai stato reikalavimus ir grąšina streiku. Miesto mayoras deda pastangas išvengti streiko. Jei kiltų streikas, būtų sulaukta elektros tiekimas tiems kurie naudoja Illuminating Co. elektros patarnavimą.

PARSIDUODA NAMAS 2-ju šeimų, side-by-side, po 6 kambarius ir 2 atikę; garo šiluma, muros garažius; 1 dalis namo tuščia; imsiu mainais į kitokią nuosavybę. Randasi 9601 Pierpont ave., tarpe Superior ir St. Clair ave. Kreiptis: M. SESKIN LI 7323 9609 Pierpont ave.

VYRAI DIREKTI PIENINĖJE Reikalinga vyrų, patyrusių arba ne, dirbti pieninėje. Nuolatinis darbas, uolninė mokestis. Kreiptis: HILLSIDE DAIRY Fairmount 9100 WARRENSVILLE CENTER RD. Kampas Mayfield Rd. Cleve. Hts.

PARSIDUODA 4 ŠEIMŲ NAMAS Randasi ant E. 55 St. prie Fleet Ave., geram stovyje. Savininko telefonas Michigan 6936, arba kreipkitės į 2949 Woodhill Rd., siųskite smulkesnių informacijų. Galima pirkti mažą įmokėjimu. Kreipkitės 9 iki 10 ryto. (35)

Jis "Perdidelis"

Mike Naymick, Clevelando Indijonų bolės sviedikas, tapo armijos atmetas, nepriimtas tarnybon dėl to kad yra perdidelis: Mike yra 6 pėdų 8 colių aukščio.

"AIDA" IR "CARMEN"
Statomoe Puclic Hall,
Aug. 14 ir 15

Paul Breisch, žymus operatiskas konduktorius, dalyvaus Metropolitane ir Chicago operų kompanijose. vadovaus pastatymą dviejų žymių operų, "Aida" ir "Carmen", Public Auditoriume, šeštadienį ir sekmadienį, Rugs. 14 ir 15.

Giovanni Martinelli, kurio vardas užima aukštą vietą operose, dainuos Rhadames rolę, kareiviu meilužio, Verdi's operoje "Aida", kuri statoma šeštadienio vakare, nuo 8 val. Rugs. 14.

Bruna Castagna, žymi kontralto iš Metropolitano, dainuos vadovaujama rolę operoje "Carmen", kuri statoma sekmadienį po pietu, nuo 2:30 val. Rugs. 15.

Stella Roman, iš Metropolitan, dainuos Aidos rolę. Toje pat operoje vaidins Brunas Castagna Amneris rolę, ir Carlo Morelli, Amonasro rolę.

"Carmen" operoje, prie Castagnos dalyvaus Licia Albanese iš Metropolitan, Micaelos rolęje. Alexander Svod atliks Escamillo, toreadoro, rolę, su Kurt Baum, Don Jose rolęje.

Baletas atliks Ruth Page su savo baletistu grupe.

Tikietu kainos nuo 85c iki \$2.75, su takais.

CAIN PARK THEATRE

Vienas tikras budas užmirst kara nors vienam vakarui yra tai atsilankant Caim Park Theatre pastatyje James Hagan's "One Sunday Afternoon", tai smagus veiklas, pradedamas statyti trečiadienio vakare, per keturis vakarus, baigiantis Rugs. 18, šeštadienio vakare. Dalykas prasideda ir baigias dentisto ofise, ir juoko ikvaliai. Vaidinimai prasideda lygiai 8:30 val. Kainos visai populiari.

PIENO NEBRANGINS

OPA atsisakė duoti leidimą pakelti pieno kainą penkių valstijų pieno gamintojams, tarp jų ir Ohio. Tuo budu pieno kaina pasilieka ta pati. Pieno gamintojai pasiryžę kreiptis į kitas valdžios įstaigas gauti leidimą pienui pabranginti.

•IŠ OHIO valstijos Amerikos militarinėje tarnyboje jau paimta 460,000 vyrų, kurių dalis stojo savanoriais, o 71 nuos. pašaukti drafto keliu.

JUOZO PEČIULIO PRANEŠIMAS

Pranešu Lietuviams kad gavom leidimą per tūlą laiką duoti

STEEL (Plienines) VENETIAN BLINDS

geriausio plieno, gero darbo. Pasiskubinkit užsakyti. Taipgi darome medines Venetian Blinds sulgy užsakymo.

SUN VENETIAN BLINDS

18609 KEWANEE AVE. IVanhoe 3956

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiskus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mūsų negu ugniageisus (fare-monius), ir Apdraudos Agentura.

P.-P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate 6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

PHONE: ENdicott 4486

LITHUANIA'S INDEPENDENCE DAY
COMMEMORATED IN THE SWISS PRESS

February 16, Lithuanian Independence Day, was the subject of several articles in the Swiss press. The La Liberté of the 16th of February, 1943, in an article called "An Anniversary", says:

The industrious and peace loving Lithuanian nation is today silently and solemnly celebrating an anniversary. On February 16, 1918, under the German occupation, the National Council declared the re-establishment of independent Lithuanian state. The road to independence was long and hard, for there were many enemies of Lithuanian freedom. Thanks to the population and the initiative of her leaders, Lithuania not only recovered from the wounds left by war, but was also capable of making remarkable progress in all fields. This agricultural country raised its production, enacted the agrarian reforms, stabilized its currency (the litas) which remained stable in the face of the financial crises that swept over Europe in the post-war years. The standards of education were raised to a great extent. Lithuania, having had to fight for her freedom against several enemies at once, signed a peace treaty with Russia, established normal relations with Germany and maintained friendly relations with all European and overseas countries.

Feeling that a second World War was imminent, the Lithuanian Seimas enacted a Neutrality Law in January 1939. After the first German military successes in Poland Lithuania became the object of German pressure: she was urged to take up arms against Poland and take possession of Vilnius, her rightful capital. In spite of this Lithuania held fast to her determination to remain neutral, altho this would have been an easy way of settling the dispute with Poland. Lithuania in turn became the object of barter between Germany and Soviet Russia. The latter forced Lithuania to sign the Treaty of Mutual Assistance and to admit Soviet garrisons into her territory. Several months later Lithuania became the victim of Soviet aggression which was characterized by fallacious pretenses on the part of the Soviet Union. Besides, in the treaty of Mutual Assistance the Soviet Union had given its solemn pledge to respect Lithuanian sovereignty, political independence and economic structure. Stalin himself said in a speech at a banquet in the Kremlin: "We are firmly resolved to fulfill our treaty obligations even up to the point if your local Communists, grown bold because of the presence of our garrisons, were to create disturbance. In that case our garrisons would help you to quell the rebels and to re-establish order."

The course of events demonstrated to the Lithuanian nation in a very cruel way the emptiness of these promises. Under the excuse of pretended "acts of provocation" of the Lithuanian administration against the Soviet garrisons, the Soviet government occupied the whole country in June 1940, with the help of the Red Army. The Soviets replaced members of the Lithuanian government by persons acceptable to Moscow, acted out the comedy of "elections" to the Seimas: after this all land and all types of private property were confiscated. The all-powerful and terrible GPU made mass arrests; untold acts of cruelty and murders were promulgated. And then over 60,000 men, women and children of all ages and conditions of life were deported into the depths of Siberia.

Exhausted and made desperate by this terrible reign of terror the Lithuanians rose against their Soviet oppressors. The insurgents formed their government which declared Lithuanian independence in June 1941. This government was, however, swept away by the German army of occupation. The usual regime of occupation was established. The Lithuanians who had hoped for German support against the Soviets were grievously disappointed by their "liberators". The Germans abolished all Soviet legislation but did not restore private property to anyone. The former owners became administrators of their property. Germany proclaimed herself the legal heir of all private property confiscated by Russia. The German regime of occupation in Lithuania is cruel and inhuman. It denies absolutely all legitimate hopes and aspirations of the Lithuanian nation. The Lithuanians well understand what Hitler's "New Europe" means.

Having suffered so much under foreign occupation the Lithuanian nation retains its firm determination to regain its freedom and hopes for a brighter future. If our old Europe and the rest of the world does not wish to be submerged by absolute barbarism and anarchy after the war, then justice, law and Christian morality must rise again to take their rightful place as the bases of relations between civilized nations. Cruel experience has left with Lithuania the firm determination that it will never be a means of barter between the Western democracies and Soviet Russia, their ally at the eleventh hour or to fall a prey to considerations of pretended Russian security.

AMONG the 12,987 names of fallen American heroes during this war, listed in the Life magazine, there are 30 indubitable Lithuanian names (they were listed in Dirva, July 16). No doubt, many more Lithuanians have given their all for the United States, but it is difficult to recognize them under Americanized names. But the glory is still theirs. They have done their duty. Let us always do ours!

JACK GANSON
TAVERN
LIETUVIŠKA UŽEIGA

24150 Euclid Avenue

Vieta privatiems pokilams, Engagment Partėms, Vostuvėms ir šiaip pramogoms.

Rezervacijai telefonaukit: KE. 9782

Prie U. S. Route 20 Jack Ganson-Karabinas, Sav.

SUPERIOR-
RUSSELL INN

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kiti miestų pravažiujantys Lietuviai.

Helen Urbšaitis Helen Dunbar Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis" "Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliauvotojas,

Popieriutojas

Dekoratorius

Turiu pilną apdraudą tos rūšies darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.

Telefonas P Otomac 6899

Youth's Forum

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

THE LITHUANIAN PRESS in July published many articles commemorating the daring flight of two Lithuanian-Americans, Darius and Girėnas, in 1933. As is known, in a plane named Lithuania, on July 15 they attempted to make a trans-Atlantic flight from New York to Kaunas, Lithuania. They crashed under mysterious circumstances in Germany, near Soldin. But their memory is forever green among the Lithuanians and an inspiration for daring to Lithuanian youth.

In Chicago, beside an impressive memorial, there is a Darius-Girėnas Memorial Hall, owned by the local Lithuanian Post of the American Legion.

New York Lithuanians are raising a fund for a statue to be erected near the Lithuanian Citizens Club of that city.

The Chicago Lithuanians bought a million dollars worth of War Bonds to purchase a bomber, which was named Lithuania under impressive ceremonies. A movie of the scene was taken and will be shown to Lithuanians all over the United States.

THE LITHUANIANS of South America are planning to publish a book about Lithuania and its problems in the Spanish language. They want this publication to reach all Latin American republics to gain friends for the cause of Lithuania's freedom.

ONE OF THE BEST stylistic Lithuanian writers, A. Vaičiulaitis, is now undergoing basic army training at Miami, Florida. An article about him appeared in the Miami Daily News. He contributed an article on Lithuanian poets (Binkis, Maironis, Baltrušaitis) in the Books Abroad publication of the Oklahoma University.

A PUBLICATION of the Common Council for American Unity describes the tragic situation of editors of the Lithuanian press. Whenever there are Victory or United Nations parades held, the Lithuanian flag is absent, while the flags of Yugoslavia, or Poland are present. This is on account of Soviet Russia's objections. Russia deems Lithuania a part of Russia, just as California is a part of the United States, though there is no similarity at all. It is impressed upon Lithuanian editors not to be too loud in protesting against Soviet Russia's action because she is America's ally. But the voice of freedom will not be stilled!

WAR NEWS from Worcester, Mass. Lithuanians: Corporal James Kissell (Kisielius) returned for a visit with his parents after six months in Guadalcanal. He brought back many Japanese souvenirs. Second Lieutenant Nurse Marga-

Charged with Murder

Count Alfred de Marigny, who has been charged with the murder of his father-in-law, Harry Oakes, Bahama millionaire. Oakes was beaten to death and left to die on a burning bed. The uniformed man escorting De Marigny is a police lieutenant.

ret Karoty (Kvaraciejus) is home on a furlough after serving seven months in New Caledonia and the Fiji Islands.

The Society for the Aid of Lithuania's Freedom donated to the American Red Cross \$545.50.

Aviation Lieutenant James A. Styles (Stoškus) was killed in an air accident at Alameda, Cal. He was brought back for burial to Worcester. Styles was a graduate of Kentucky University.

MONCRIEF
SILTO ORO FURNASAI

ir Pataisų Dals Tarnauja jau per 50 metų patenkinamai

Kreiptis į MONCRIEF Pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

CAIN PARK
THEATRE

Superior and Lee Roads

Ket. Aug. 12 iki Šešt. Aug. 14 "LOST HORIZON"

Treč. Aug. 18 iki Šešt. Aug. 21 "One Sunday Afternoon"

Pradžią lygiai 8:30 val. Tikietai 55c. Rez. vietos 83c. Lee ir Taylor Bus Lines.

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalams:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street

ENdicott 5025

Vyrų Vasaros Drapanos
VĖSUMUI IR PATOGUMUI!

ŠIAUDINĖS SKRYBELES \$1.95 iki 2.95

Jausies vėšiai ir patogiai po gera skrybėle. Naujausių stilių ir spalvų.

Sport Marškiniai 1.65 iki 2.95

Didelis pasirinkimas gražių marškinų, pasirėdymui ir sportinui.

Vasarinės KOJINĖS, 39c

Pilno ilgio ir trumpos Rayon ir Vatos kojines

Megsti T MARŠKINIAI 75c

Baltos ir kitokių spalvų.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinį.

Cia galite iškeisti savo Stamp Books.

DYKAI

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakara